FUNDAMENTE ALE DEMOCRAȚIEI

AUTORITATE
VIAȚĂ PERSONALĂ
RESPONSABILITATE
DREPTATE

Ghidul profesorului

SILEX

FUNDAMENTE
ALE
DEMOCRAȚIEI

Autoritate, Viață personală,
Responsabilitate şi Dreptate

Ghidul profesorului

Această lucrare constituie un material - resursă pentru Educația civică şi a fost publicată în cadrul proiectului „Educația civică - curriculum şi pregătirea profesorilor", desfăşurat în parteneriat de Ministerul Educației şi Cercetării, Ambasada Statelor Unite ale Americii la Bucureşti şi Institute for Training and Development, Amherst, Massachusetts, SUA.

Traducerea, adaptarea şi publicarea lucrării reprezintă o componentă a proiectului derulat în parteneriat de Asociația de Educație Civică - Centrul Regional Bucureşti şi Ambasada Statelor Unite ale Americii la Bucureşti.

Referent ştiințific: conf. univ. dr. Doina-Olga Ştefănescu

Consilier editorial: Teodor Laurențiu Popescu, doctor în istorie

Coperta: arh. Cristina Mureşan

Tehnoredactare computerizată: Livia Popescu

Traducerea, adaptarea şi tipărirea cu permisiunea:
Copyright © 1993, Center for Civic Education
Calabasas, California

Mulțumim Centrului pentru Educație Civică (Center for Civic Education) din Calabasas pentru permisiunea de a traduce, adapta şi publica această lucrare şi Ambasadei S.U.A la Bucureşti pentru finanțarea editării lucrării.

ISBN 973-9356-26-5

FUNDAMENTE
ALE
DEMOCRAȚIEI

Autoritate, Viață personală, Responsabilitate şi Dreptate

Ghidul profesorului

Traducere şi adaptare de:
Dorina Chirițescu
Angela Teşileanu

SILEX®
2005

EXECUTIVE DIRECTOR
Charles N. Quigley

CURRICULUM DEVELOPERS
Margaret S. Branson
Beth E. Farn bach
Jack N. Hoar
Joseph Jackson
Charles N. Quigley

PRINCIPAL AUTHOR
Kenneth RodriguezStein

PRODUCTION DIRECTOR
Patricia Mathwig

EDITORS
Michelle L. Former
Theresa M. Richard

TYPESETTER
Valerie Milianni

CONSULTANTS

William Landau
Associate Professor of English
Los Angeles Pierce College

Herbert Morris
Professor of Law and Philosophy
University of California, Los Angeles

Richard P. Longaker
Vice-President of Academic Affairs Emeritus
The Johns Hopkins University

Duane E. Smith
Professor Emeritus, Political Science
University of California, Los Angeles

BOARD OF DIRECTORS

Joseph Bergeron
R. Freeman Butts
Donald L. Clark
John F. Cooke
Jane A. Couch
Thomas A. Craven
Lawrence W. Crispo
H. David Fish
C. Hugh Friedman
Ruth M. Gadebusch
Susan Hone
Richard Ibanez
Napoleon Jones, Jr.
William L. Lucas
Stephen P. McCall
Joseph P. Mc.Elligott
A. Ronald Oakes
Leland R. Selna, Jr.
Robert B. Taylor
Benjamin Travis
Pearl West

CUPRINS

CUPRINS……5
I. AUTORITATEA 7
LECȚIA 1: CARE ESTE DEOSEBIREA DINTRE AUTORITATE ŞI PUTERE FĂRĂ AUTORITATE? 7
LECȚIA 2: DE CE AVEM NEVOIE DE AUTORITATE? 9
LECȚIA 3: UNDE ÎNTÂLNIM AUTORITATEA ŞI CUM POATE FI ACEASTA JUSTIFICATĂ? 13
LECȚIA 4: CUM AR TREBUI SĂ FIE ALEŞI OAMENII PENTRU FUNCȚIILE INVESTITE CU AUTORITATE? 16
LECȚIA 5: CINE AR TREBUI SĂ FIE ALES PENTRU ACEASTĂ FUNCȚIE INVESTITĂ CU AUTORITATE? 20
LECȚIA 6: CE AR TREBUI SĂ FIE LUAT ÎN CONSIDERARE ATUNCI CÂND EVALUĂM REGULI? 22
LECȚIA 7: CARE SUNT UNELE CONSECINȚE ALE FOLOSIRII AUTORITĂȚII? 25
LECȚIA 8: CUM AȚI EVALUA BENEFICIILE ŞI COSTURILE UNIFORMEI ŞCOLARE? 28
LECȚIA 9: CE VEȚI LUA ÎN CONSIDERARE ÎN EVALUAREA UNEI FUNCȚII INVESTITE CU AUTORITATE? 30
LECȚIA 10: CUM AȚI EFICIENTIZA FUNCȚIA DE DIRECTOR DE ŞCOALĂ? 33
LECȚIA 11: CUM AȚI CREA O FUNCȚIE INVESTITĂ CU AUTORITATE? 36
II. VIAȚA PERSONALĂ 38
LECȚIA 1: CE ESTE VIAȚA PERSONALĂ? 38
LECȚIA 2: CUM ÎŞI PROTEJEAZĂ OAMENII VIAȚA PERSONALĂ? 40
LECȚIA 3: DE CE TREBUIE CA INSTITUȚIILE SĂ PĂSTREZE SECRETUL? 44
LECȚIA 4: DE CE AU OAMENII UN COMPORTAMENT DIFERIT ÎN VIAȚA PERSONALĂ? 46
LECȚIA 5: CUM ABORDEAZĂ DIFERITE CULTURI VIAȚA PERSONALĂ? 48
LECȚIA 6: CARE SUNT UNELE CONSECINȚE POSIBILE ALE VIEȚII PERSONALE? 52
LECȚIA 7: CARE SUNT UNELE BENEFICII ŞI COSTURI ALE CONFIDENȚIALITĂȚII? 56
LECȚIA 8: CARE SUNT UNELE BENEFICII ŞI COSTURI ALE PĂSTRĂRII UNUI SECRET DE CĂTRE UN GUVERN? 59
LECȚIA 9: CE INSTRUMENTE INTELECTUALE SUNT UTILE ÎN ABORDAREA PROBLEMELOR SPECIFICE VIEȚII PERSONALE? 62
LECȚIA 10: CE FEL DE CONFLICTE CU PRIVIRE LA VIAȚA PERSONALĂ POT SĂ APARĂ PRIN APLICAREA LEGII? 67
LECȚIA 11: CE FEL DE CONFLICTE CU PRIVIRE LA VIAȚA PERSONALĂ POT SĂ APARĂ DIN CAUZA ÎNCERCĂRILOR GUVERNULUI DE A ETICHETA OAMENII? 69
III. RESPONSABILITATEA 71
LECȚIA 1: CE ESTE RESPONSABILITATEA? 71
LECȚIA 2: CARE SUNT CÂTEVA DINTRE SURSELE RESPONSABILITĂȚII? 73

LECȚIA 3: CUM PUTEȚI EXAMINA RESPONSABILITĂȚILE? 75
LECȚIA 4: CARE SUNT CONSECINȚELE ÎNDEPLINIRII RESPONSABILITĂȚILOR? 77
LECȚIA 5: CUM PUTEM DECIDE DACĂ BENEFICIILE OBȚINUTE ÎN URMA ASUMĂRII RESPONSABILITĂȚII DEPĂȘESC COSTURILE ACESTEIA? 79
LECȚIA 6: CUM AR TREBUI SĂ ALEAGĂ O PERSOANĂ ÎN CAZUL UNOR RESPONSABILITĂȚI AFLATE ÎN COMPETIȚIE CU VALORI ȘI INTERESE? 82
LECȚIA 7: CUM PUTEȚI DECIDE ÎNTRE RESPONSABILITĂȚILE AFLATE ÎN COMPETIȚIE? 84
LECȚIA 8: CUM AȚI REZOLVA CONFLICTUL DINTRE RESPONSABILITĂȚI ÎN ACEASTĂ SITUAȚIE? 86
LECȚIA 9: DE CE TREBUIE SĂ DECIDEM CINE ESTE RESPONSABIL? 89
LECȚIA 10: CE INSTRUMENTE INTELECTUALE SUNT UTILE PENTRU DETERMINAREA RESPONSABILITĂȚII? 91
LECȚIA 11: CINE AR TREBUI CONSIDERAT RESPONSABIL PENTRU ACEST ACCIDENT? 93
LECȚIA 12: CINE AR TREBUI CONSIDERAT RESPONSABIL PENTRU O REALIZARE? 96
IV. DREPTATEA 98
LECȚIA 1: DE CE SE ÎMPART PROBLEMELE DREPTĂȚII ÎN TREI CATEGORII? 98
LECȚIA 2: CE INSTRUMENTE INTELECTUALE SUNT UTILE ATUNCI CÂND EXAMINĂM PROBLEME DE DREPTATE DISTRIBUTIVĂ? 101
LECȚIA 3: CUM POT FI FOLOSITE INSTRUMENTELE INTELECTUALE LA EXAMINAREA PROBLEMELOR DE DREPTATE DISTRIBUTIVĂ? 104
LECȚIA 4: CINE AR TREBUI SĂ OBȚINĂ LOCUL DE MUNCĂ? 107
LECȚIA 5: CUM AȚI SELECTA ELEVII PENTRU A PARTICIPA LA UN PROGRAM MUZICAL? 109
LECȚIA 6: CARE SUNT SCOPURILE DREPTĂȚII CORECTIVE? 111
LECȚIA 7: CE INSTRUMENTE INTELECTUALE SUNT UTILIZATE PENTRU ADOPTAREA DECIZIILOR REFERITOARE LA PROBLEMELE DE DREPTATE CORECTIVĂ? 113
LECȚIA 8: CE SENTINȚE PUTEM DA LA INFRACȚIUNI ȘI DAUNE? 116
LECȚIA 9: CUM AȚI RĂSPUNDE LA INFRACȚIUNILE ȘI DAUNELE DESCRISE ÎN ACEASTĂ LECȚIE? 119
LECȚIA 10: CARE AR TREBUI SĂ FIE RĂSPUNSURILE CORECTE LA POLUAREA RÂULUI DESCRISĂ ÎN ACEASTĂ LECȚIE? 121
LECȚIA 11: CE ESTE DREPTATEA PROCEDURALĂ? 123
LECȚIA 12: CUM PUTEM EVALUA PROCEDURILE PENTRU A DECIDE DACĂ ACESTEA SUNT CORECTE? 125
LECȚIA 13: CE ALTE VALORI ȘI INTERESE AR TREBUI LUATE ÎN CONSIDERARE ATUNCI CÂND DECIDEM DACĂ PROCEDURILE SUNT SAU NU CORECTE? 128
LECȚIA 14: AU FOST CORECTE PROCEDURILE UTILIZATE ÎN ACEASTĂ SITUAȚIE? 130
LECȚIA 15: AU FOST CORECTE PROCEDURILE FOLOSITE ÎN ACEASTĂ ȘEDINȚĂ? 132

I. AUTORITATEA

LECȚIA 1

CARE ESTE DEOSEBIREA DINTRE AUTORITATE ŞI PUTERE FĂRĂ AUTORITATE?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției”, elevii vor citi „Obiectivele lecției” din Manualul elevului. Orientați discuția clasei către conceptele **putere** şi **autoritate**. Cereți unei părți dintre elevi să se gândească la semnificația conceptului „putere” iar celeilalte părți să se gândească la semnificația conceptului „autoritate”. Cereți apoi elevilor să împărtăşească clasei gândurile lor. Scrieți pe tablă definițiile sugerate de elevi. Lăsați-le pe tablă pentru viitoare referiri la acestea.

B. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Identificarea deosebirii dintre putere şi autoritate

Rugați elevii să citească exercițiul pentru stimularea gândirii critice „Identificarea deosebirii dintre putere şi autoritate”. Fragmentul de text „O plimbare periculoasă” descrie o situație petrecută într-o seară, târziu, la metrou, când doi tineri îmbrăcați în haine pestriț colorate au comis o agresiune. Orientați discuția clasei astfel încât elevii să răspundă la întrebările din secțiunea „Ce credeți voi?”.

C. Lectură şi discuții
Ce reprezintă puterea şi autoritatea?

Cereți elevilor să citească paragraful „Ce reprezintă puterea şi autoritatea?” şi apoi să compare definițiile conceptelor putere şi autoritate pe care le-au propus ei mai devreme în lecție, cu cele citite în text. Revedeți cu clasa fiecare dintre exemplele de putere şi autoritate prezentate. Cereți elevilor să sugereze alte exemple de putere şi autoritate, pornind de la experiența lor.

Cereți elevilor să explice dacă exemplele de autoritate sugerate pot fi justificate pe baza **obiceiurilor**, **legilor** sau **principiilor morale**.

D. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Identificarea folosirii autorității şi a puterii fără autoritate

Cereți elevilor să lucreze pe perechi pentru a analiza fiecare dintre cele şase situații ipotetice descrise în Manualul elevului. Elevii trebuie să clasifice fiecare situație ca un exemplu fie de autoritate, fie de putere fără autoritate. Cereți elevilor să scrie răspunsurile pe caiete şi să fie pregătiți să le împărtăşească întregii clase. Dați elevilor timp suficient pentru a realiza activitatea şi cereți-le, apoi să împărtăşească clasei răspunsurile lor.

În general, elevii vor identifica itemii cu numărul 1, 2, 3, 4, 5 ca exemple de autoritate. Itemul cu numărul 6 este un exemplu de putere fără autoritate. Acest item ridică problema limitelor nesupunerii civile şi dă posibilitatea de a discuta despre mijloacele acceptabile de comunicare a dezacordului şi despre dreptul fiecărei persoane la petiție paşnică pentru îndreptarea nedreptăților. Ajutați-i pe elevi să înțeleagă că persoanele care exercită puterea asupra altora şi care au dreptul să facă acest lucru exercită autoritate. Elevii trebuie să înțeleagă, de asemenea, că persoanele care exercită puterea asupra altora fără dreptul de a face acest lucru, potrivit unui obicei, unei legi sau principiilor morale exercită putere fără autoritate.

E. Încheierea lecției

Orientați elevii către întrebarea numărul 3 de la secțiunea „Examinarea situaților”. Cereți elevilor să răspundă la următoarele întrebări:

- De ce cred că este important de ştiut deosebirea dintre putere şi autoritate?
- Cum ar putea fi benefic acest lucru pentru viața lor?
- Cum ar putea fi folositor acest lucru pentru un cetățean într-o societate liberă?

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției”. Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 2

DE CE AVEM NEVOIE DE AUTORITATE?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Cereți elevilor din clasă să-şi imagineze că participă la un meci de fotbal sau la orice alt joc, dar, fără reguli.

Cereți elevilor să identifice problemele care pot să apară. Scrieți pe tablă răspunsurile lor. Întrebați-i pe elevi dacă ar vrea să participe la un astfel de joc. Explicați-le că în această lecție vor analiza unele probleme care apar în situațiile în care nu există reguli sau o altă autoritate eficace. În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției", cereți elevilor să citească „Obiectivele lecției" din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții

Ce s-ar întâmpla dacă nu ar exista autoritate?

Rugați elevii să citească paragraful „Ce s-ar întâmpla dacă nu ar exista autoritate?". Cereți elevilor să răspundă la întrebările din secțiunea „Ce credeți voi?".

C. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice

Identificarea sensurilor conceptului de autoritate

Elevii vor lucra pe perechi pentru a realiza exercițiul de stimulare a gândirii critice „Identificarea sensurilor conceptului de autoritate". Fragmentul selectat din *Roughing It* de Mark Twain descrie o serie de evenimente petrecute în Vechiul Vest în care doi bărbați voiau să răzbune asasinarea prietenului lor. Citiți îndrumările pentru realizarea exercițiului şi revedeți întrebările de la paragraful „Examinarea situației". Cereți elevilor să împărtăşească răspunsurile întregii clase. Unele dintre răspunsurile posibile pe care le-ar putea da elevii sunt cuprinse în tabelul de mai jos:

Problema	Cum ar putea fi folosită autoritatea pentru a rezolva problema?
1. Argumente violente şi înfruntări (conflicte)	1. Angajarea unui poliţist care să aplice legea
2. Posibilitatea unei nedreptăţi şi lipsa siguranţei	2. Înfiinţarea unor instituţii care să-i judece pe cei vinovaţi de încălcarea legii
3. Prejudicierea proprietăţii	3. Adoptarea unor legi care interzic acte de violenţă
4. Cetăţenilor le este teamă	4. De văzut punctele 1, 2 şi 3
5. Drepturile fundamentale nu sunt protejate	5. De văzut punctele 1, 2 şi 3

Încheiaţi această parte a lecţiei cerând elevilor să identifice probleme contemporane care apar în absenţa unor autorităţi eficace. Elevii ar putea să sugereze probleme aşa cum sunt vandalismul, violenţa. Încurajaţi-i pe elevi să sugereze căi prin care autoritatea ar putea să contribuie la rezolvarea acestor probleme.

D. Lectură şi discuţii
Cum putem folosi autoritatea?

Puneţi elevii să citească paragraful „Cum putem folosi autoritatea?”. Cereţi elevilor să identifice căi prin care folosim autoritatea pentru a ne proteja drepturile noastre la viaţă, libertate şi la proprietate. Scrieţi răspunsurile lor pe tablă. Aceste răspunsuri ar putea să includă:

- **asigurarea ordinii şi securităţii**
- **rezolvarea unui conflict în mod paşnic şi drept**
- **protejarea drepturilor şi libertăţilor importante**
- **asigurarea distribuirii corecte a drepturilor şi a îndatoririlor.**

Cereţi elevilor să dea exemple din ceea ce au citit sau din propria experienţă pentru a ilustra fiecare mod de folosire a autorităţii.

E. Exerciţiu pentru stimularea gândirii critice
Identificarea problemelor legate de autoritate

Clasa trebuie să lucreze pe grupe formate din 3 elevi pentru rezolvarea exerciţiului de stimulare a gândirii critice „Identificarea problemelor legate de autoritate”. Fragmentul de text „O problemă la Liceul Sportiv” descrie cum a folosit o şcoală autoritatea pentru a crea un program de atletism care a inclus şi elevele. Citiţi cu clasa îndrumările şi revedeţi întrebările de la secţiunea

„Examinarea situației”. Cereți elevilor să împărtășească clasei răspunsurile lor. Unele răspunsuri pe care le-ar putea da elevii pot include aspecte ca cele prezentate mai jos.

1. **Ce probleme s-au petrecut la Liceul Sportiv în urmă cu câțiva ani?**

Elevii ar putea să amintească următoarele aspecte:

- au fost cheltuiți mai mulți bani pentru programul de atletism al băieților decât pentru programul fetelor (distribuire nedreaptă a resurselor)
- fetele nu au ştiut niciodată precis când puteau folosi terenul (lipsa programării)
- în situația în care trebuiau să se antreneze după căderea întunericului, folosind echipament de mâna a doua, unele fete sufereau inutil (lipsa de siguranță).

2. **Cum a fost folosită autoritatea pentru a aborda aceste probleme?**

Elevii ar putea să amintească că Parlamentul a votat o lege care cere şcolilor care primesc bani de la Guvern să dea şanse egale atât băieților cât şi fetelor în toate programele şcolare. Departamentul de Stat al Educației a început să controleze acest lucru pentru a fi sigur că şcolile respectau această nouă lege.

3. **Ce probleme de la Liceul Sportiv nu au fost rezolvate încă?**

Elevii ar putea să amintească următoarele aspecte:

- echipa de baschet a fetelor foloseşte sala de sport doar de două ori pe săptămână
- nu există o echipă de gimnastică pentru fetele care doresc să concureze la acest sport
- antrenoarele fetelor nu sunt plătite aşa cum sunt plătiți antrenorii băieților.

4a. Cum ar putea fi folosită autoritatea pentru a aborda aceste probleme?

Elevii trebuie încurajați să sugereze şi să explice diferite soluții posibile, aşa cum sunt următoarele:

- conducerile şcolilor trebuie să asigure ca bugetul şi facilitățile acordate pentru atletism să fie alocate în mod egal programelor pentru băieți şi programelor pentru fete

- persoanele oficiale de la Departamentul de Stat trebuie să continue să controleze districtele şcolare
- elevele şi antrenoarele lor trebuie să depună plângere la tribunal pentru a determina conducerea şcolii să respecte legea
- părinții şi reprezentanții comunității ar trebui să constrângă conducerea şcolii să îndrepte situația.

4b. Cum puteți să acționați pentru a face schimbări într-o situație ca aceasta?

Elevii ar putea să sugereze următoarele aspecte:

- să scrie conducerii şcolii
- să informeze alți elevi despre situație, scriind în revista şcolii.

Ajutați-i pe elevi să se gândească la exemple din şcoala sau din comunitatea lor, în care tinerii, în situația lipsei autorității, au fost ajutați să rezolve problemele.

F. Încheierea lecției

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției". Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 3

UNDE ÎNTÂLNIM AUTORITATEA ŞI CUM POATE FI ACEASTA JUSTIFICATĂ?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției”, elevii vor citi „Obiectivele lecției” din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții

Unde poate fi întâlnită autoritatea?

Clasa trebuie să citească paragraful „Unde poate fi întâlnită autoritatea?”. Cereți elevilor să identifice unde poate fi întâlnită autoritatea. Scrieți pe tablă răspunsurile pe care le dau elevii. Acestea ar putea să includă:

- **roluri** (ocupații sau funcții)
- **instituții**
- **legi şi reguli**
- **obiceiuri**
- **principii morale.**

Cereți elevilor să ofere exemple din ceea ce au citit sau din propria experiență. Unele exemple care ar putea să fie sugerate de elevi ar putea să includă următoarele aspecte:

- **roluri**: un doctor are autoritatea să prescrie anumite medicamente pacienților săi
- **legi şi reguli**: respectarea unei reguli care cere copiilor să fie acasă la o anumită oră înseamnă recunoaşterea autorității acelei reguli
- **obiceiuri**: „primul venit, primul servit” este o regulă străveche, devenită tradiție
- **principii morale**: cei mai mulți elevi nu copiază la examene deoarece cred că este greşit să facă acest lucru.

C. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Găsirea unor exemple proprii de autoritate

Puneți elevii să lucreze în grupuri mici sau pe perechi pentru a realiza exercițiul pentru stimularea gândirii critice „Găsirea unor exemple proprii de autoritate". Cereți elevilor să împărtășească clasei rezultatele activității lor.

D. Lectură şi discuții
De unde provine autoritatea?

Cereți elevilor să citească paragraful „De unde provine autoritatea?". Elevii vor învăța că oamenii şi instituțiile derivă dreptul de a reglementa sau controla comportamentul nostru dintr-o sursă care poate fi urmărită pas cu pas. De exemplu, autoritatea unui profesor în clasă derivă de la directorul şcolii, angajat la rândul său de un superior. Forul superior îşi datorează autoritatea legilor. În cele din urmă, autoritatea poate fi trasată de Parlament, care votează legile.

E. Lectură şi discuții
Ce argumente au apărut în decursul timpului pentru a justifica autoritatea conducătorilor şi guvernelor?

Rugați elevii clasei să citească paragraful „Ce argumente au apărut în decursul timpului pentru a justifica autoritatea conducătorilor şi guvernelor?". Scrieți pe tablă următoarele argumente pentru justificarea autorității guvernamentale:

- dreptul dat de o ființă supremă (Papa)
- dreptul moştenit prin naştere (Regina Angliei)
- dreptul justificat printr-o cunoaştere superioară („filosoful rege")
- dreptul dat prin consimțământul celor guvernați (preşedintele Statelor Unite).

Cereți elevilor să definească fiecare categorie. Ajutați elevii să identifice exemple contemporane sau istorice de guverne care să-şi justifice autoritatea pe baza uneia sau mai multor argumente din cele prezentate mai sus.

F. Lectură şi discuţii
De ce este important să cunoaştem sursa autorității?

Rugați elevii clasei să citească paragraful „De ce este important să cunoaştem sursa autorității?”. Discutați de ce este important să cunoaştem sursa autorității cuiva. Ajutați elevii să înțeleagă că într-un sistem constituțional, autoritatea guvernului este limitată.

G. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Identificarea surselor autorității

Puneți elevii să lucreze în grupuri de 3-5 elevi pentru a realiza exercițiul pentru stimularea gândirii critice „Identificarea surselor autorității”. Fragmentul selectat este bazat pe un caz canadian, *Regina contra Amah, Avinga şi Nangmalik* în care curtea de justiție a judecat surse de autoritate aflate în conflict. Tradiția Inuit (exchimosă) cerea ca anumiți membri ai familiei să-i asiste pe cei în vârstă în încercarea de a pune capăt propriei vieți, contrar legii canadiene. Citiți îndrumările pentru realizarea cu clasa a exercițiului şi revedeți întrebările de la secțiunea „Examinarea situației”. Cereți elevilor să împărtăşească clasei, răspunsurile lor.

H. Încheierea lecției

Pentru a încheia lecția, orientați atenția elevilor asupra întrebării nr. 3 de la secțiunea „Examinarea situației”. Discutați cu clasa cum anume cazul *Regina contra Amah, Avinga şi Nangmalik* ilustrează importanța identificării diferitelor surse de autoritate.

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției”. Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 4

CUM AR TREBUI SĂ FIE ALEŞI OAMENII PENTRU FUNCȚIILE INVESTITE CU AUTORITATE?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Întrebați elevii dacă au fost vreodată candidați pentru **o funcție investită cu autoritate** sau dacă au avut responsabilitatea de a alege pe cineva să îndeplinească o funcție investită cu autoritate. De exemplu, au concurat vreodată pentru a obține un anumit post sau au ales vreodată pe cineva să-i reprezinte într-un consiliu al elevilor? Elevii trebuie să discute **competențele** necesare pentru a îndeplini funcțiile investite cu autoritate pe care le-au identificat. Explicați că acestea şi alte considerații asemănătoare vor fi subiectul acestei lecții.

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției", cereți elevilor să citească „Obiectivele lecției" din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții
De ce trebuie să fim atenți în selectarea persoanelor care ocupă funcții investite cu autoritate?

Cereți elevilor să citească fragmentul „De ce trebuie să fim atenți în selectarea persoanelor care ocupă funcții investite cu autoritate?" din Manualul elevului. Reamintiți clasei că persoanele al căror rol sau a căror ocupație le dă autoritatea să reglementeze sau să controleze aspecte ale vieții noastre, ne influențează zilnic. Întrebați elevii de ce cred că este important ca oamenii să fie bine pregătiți pentru asemenea funcții. Cereți elevilor să identifice câteva competențe fundamentale pe care trebuie să le aibă o persoană pentru a îndeplini cu succes o funcție investită cu autoritate. Elevii ar putea să identifice ca elemente fundamentale cunoştințele, deprinderile şi talentele (mai târziu în desfăşurarea lecției, elevii vor învăța să identifice alte competențe). În încheierea discuției, reamintiți elevilor că în timp ce o persoană poate fi bine pregătită pentru a fi ofițer de poliție, poate să nu fie pregătită pentru a fi un bun profesor şi invers.

C. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Identificarea competențelor necesare pentru conducere

Elevii vor lucra pe perechi sau în grupuri (formate din 3 elevi) pentru a realiza exercițiul pentru stimularea gândirii critice „Identificarea competențelor necesare pentru conducere". Fragmentul selectat face parte din *Cucerirea vestului* aparținând lui Theodore Roosvelt şi descrie de ce Thomas Jefferson i-a numit pe Lewis şi Clark să conducă o expediție în Louisiana.

Citiți îndrumările pentru realizarea cu clasa, a exercițiului şi revedeți întrebările de la secțiunea „Examinarea situației". În timpul discuțiilor, cereți elevilor să identifice responsabilitățile lui Lewis şi Clark. Scrieți pe tablă răspunsurile lor. Cereți apoi elevilor să identifice competențele avute de Lewis şi Clark care le-au permis să-şi îndeplinească fiecare responsabilitate. Scrieți aceste răspunsuri lângă responsabilitățile corespunzătoare, scrise deja pe tablă. De exemplu, elevii ar putea să identifice responsabilitatea de a observa şi înregistra detalii despre plantele şi animalele întâlnite în calea lor. Competențele cerute pentru îndeplinirea acestei responsabilități ar putea să includă cunoştințe de botanică şi de zoologie sau abilitatea de a desena.

D. Lectură şi discuții
Cum ar trebui să alegem pe cineva pentru o funcție investită cu autoritate?

Această parte a lecției prezintă elevilor un set de instrumente intelectuale utile în selectarea candidaților pentru a îndeplini funcții investite cu autoritate. Mai întâi elevii realizează o analiză în trei paşi a următoarelor aspecte:

1. **îndatoririle, puterile, privilegiile şi restricțiile** unei funcții
2. **competențele** pe care ar trebui să le aibă o persoană pentru a ocupa funcția
3. **punctele tari** şi **punctele slabe** ale fiecărui candidat.

Elevii vor încheia apoi cu pasul următor:

4. vor decide care candidat ar îndeplini cel mai bine funcția investită cu autoritate şi vor explica argumentele lor în acest sens.

Elevii vor citi paragraful „Cum ar trebui să alegem pe cineva pentru o funcție investită cu autoritate?". Scrieți pe tablă cei patru paşi ai analizei prin instrumentele intelectuale caracteristice şi revizuiți considerațiile legate de fiecare pas. După revizuirea tuturor considerațiilor, referiți-vă din nou la alegerea lui Lewis şi Clark pentru conducerea expediției.

Încurajați elevii să identifice şi/sau să deducă faptul că Lewis şi Clark au avut următoarele îndatoriri, puteri şi privilegii:

- să conducă în siguranță o expediție către Oceanul Pacific şi înapoi
- să descopere şi să schițeze o cale pentru a călători de la râul Missisippi la Oceanul Pacific
- să înregistreze corect observațiile asupra vieții în sălbăticie, asupra plantelor şi geografiei ținuturilor străbătute
- să stabilească relații de prietenie cu populațiile băştinaşe, să înregistreze limbajul acestora şi să învețe de la ele despre ținut şi despre mediul înconjurător
- să mențină disciplina şi să fie responsabili pentru sănătatea, siguranța şi moralul membrilor expediției lor.

Elevii ar putea să deducă, de asemenea, că autoritatea lui Lewis şi Clark a fost marcată de anumite restricții. Astfel, ei nu puteau să facă următoarele lucruri:

- să se abată prea mult de la scopul stabilit de Preşedintele Jefferson
- să fie prea cruzi sau prea severi cu membrii expediției lor
- să intre în conflict şi să nu respecte triburile băştinaşe pe care le-au întâlnit; autoritatea lor era limitată acolo unde exista deja o altă autoritate
- să aducă înapoi blănuri sau alte bunuri pentru propriul lor folos.

Elevii pot să revadă lista competențelor stabilite inițial pentru Lewis şi Clark. Încurajați-i să sugereze şi alte competențe.

E. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Identificarea competențelor cerute pentru o funcție investită cu autoritate

Pentru a realiza exercițiul pentru stimularea gândirii critice „Identificarea competențelor cerute pentru o funcție investită cu autoritate”, elevii vor lucra în grupuri formate din 3 elevi. Citiți îndrumările pentru a realiza exercițiul cu clasa. Distribuiți fiecărui elev o copie a tabelului cu instrumente intelectuale. Acordați elevilor suficient timp pentru a analiza funcția de judecător îndeplinită de un elev şi pentru a determina ce competențe trebuie să aibă o persoană pentru a îndeplini această funcție.

Reuniți clasa după ce grupurile şi-au realizat activitatea. Alegeți un elev care să conducă o întâlnire simulată a consiliului elevilor. Acesta trebuie să cheme în grup persoane care să-şi explice ideile. Întreaga clasă trebuie să alcătuiască o listă cu competențe pentru funcția de judecător, îndeplinită de un

elev, referindu-se din nou la lista de îndatoriri, puteri, privilegii şi restricţii ale funcţiei.

F. Încheierea lecţiei

Pentru a încheia lecţia, discutaţi cum anume instrumentele intelectuale i-ar putea ajuta pe elevi să-şi îndeplinească responsabilitatea lor ca cetăţeni ai şcolii şi ai comunităţii. De exemplu, cum i-ar putea ajuta pe cei care votează să decidă pentru cine să voteze la următoarele alegeri pentru funcţia de primar?

Cereţi elevilor să recitească „Obiectivele lecţiei”. Cereţi elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecţiei.

LECȚIA 5

CINE AR TREBUI SĂ FIE ALES PENTRU ACEASTĂ FUNCȚIE INVESTITĂ CU AUTORITATE?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției”, cereți elevilor să citească „Obiectivele lecției” din Manualul elevului.

B. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Alegerea candidaților pentru o funcție publică

În această lecție, elevii vor participa la un joc de rol, o dezbatere televizată cu candidații pentru funcția de primar a unui oraş imaginar. Scrieți pe tablă următoarele trei roluri:

- Liga Politicii Drepte
- Adrian Călinescu
- Cristina Avram.

Cereți elevilor să citească fragmentul „Alegerea candidaților pentru o funcție publică”. Revedeți procesul de participare la această activitate, bazată pe joc de rol. Discutați cu clasa informațiile prezentate în secțiunea „Primar al oraşului”. Cereți elevilor să identifice problemele economice, sociale şi educaționale cu care se confruntă oraşul respectiv. Scrieți răspunsurile lor pe tablă.

Cereți elevilor să identifice îndatoririle, puterile, privilegiile şi restricțiile funcției de primar. Scrieți răspunsurile lor pe tablă. Cereți apoi clasei să alcătuiască o listă de competențe pe care o persoană trebuie să le aibă pentru a-şi îndeplini bine munca. Scrieți, din nou, pe tablă răspunsurile elevilor. Repartizați elevii în trei grupuri reprezentând cele trei roluri în această activitate. Elevii care reprezintă Liga Politicii Drepte trebuie să citească instrucțiunile pentru jocul de rol. Grupurile candidaților trebuie să citească instrucțiunile corespunzătoare rolului lor ca şi profilul candidatului lor. Verificați dacă elevii şi-au înțeles responsabilitățile în pregătirea jocului de rol.

Revedeți, în cele din urmă, „Instrucțiunile pentru organizarea dezbaterii”. Dați elevilor timp suficient pentru a-şi pregăti rolurile înainte de organizarea dezbaterii.

După dezbatere, organizați o alegere simulată pentru funcția de primar. Revedeți cu clasa întrebările de la secțiunea „Adoptarea deciziilor la nivel de clasă”. Puteți pregăti buletinele de vot înainte de realizarea activității.

C. Încheierea lecției

Numărați voturile alegerii simulate pentru funcția de primar şi anunțați rezultatele. Discutați cu elevii dacă cred că a fost aleasă, pentru funcția de primar, cea mai bună persoană, sau nu. Elevii trebuie să-şi susțină punctul de vedere. Discutați cât de utile au fost clasei instrumentele intelectuale, pentru a ajuta elevii să decidă cum să voteze.

LECȚIA 6

CE AR TREBUI SĂ FIE LUAT ÎN CONSIDERARE ATUNCI CÂND EVALUĂM REGULI?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Introduceți lecția anunțând o nouă regulă în şcoala voastră. Scrieți regula pe tablă şi solicitați elevilor să-şi exprime părerile cu privire la avantajele şi dezavantajele noii reguli. Un exemplu de regulă nouă ar putea fi următoarea:

- doar elevii cu ochi căprui pot să joace în echipa de fotbal.

Cereți elevilor să alcătuiască o listă de caracteristici pe care trebuie să le aibă o regulă bună. Scrieți răspunsurile lor pe tablă.

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției”, cereți elevilor să citească „Obiectivele lecției” din Manualul elevului.

B. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Elaborarea criteriilor pentru evaluarea regulilor

Elevii vor lucra individual sau pe perechi pentru a realiza exercițiul pentru stimularea gândirii critice „Elaborarea criteriilor pentru evaluarea regulilor”. Citiți îndrumările pentru realizarea cu clasa a exercițiului şi revedeți întrebările de la secțiunea „Ce credeți voi?”. Cereți elevilor să împărtăşească clasei răspunsurile lor. Unele dintre răspunsurile pe care le-ar putea da elevii sunt prezentate în tabelul care urmează. Puteți face pe tablă un tabel asemănător pentru a înregistra răspunsurile elevilor.

Nr. regulii	Problema	O bună regulă trebuie…
1.	Regula este nedreaptă. Discriminează persoanele care au trăit în oraş mai puțin de cinci ani.	să fie dreaptă
2.	Regula este prea greu, dacă nu chiar imposibil de înțeles.	să fie uşor de înțeles
3.	Regula nu este potrivită pentru realizarea scopului pentru care a fost propusă. Ea poate ajuta Departamentul apelor să-şi țină în ordine facturile de plată, dar nu va împiedica oamenii să risipească apa.	să fie bine formulată pentru a-şi atinge scopul
4.	Regula nu clarifică ce se aşteaptă prin aplicarea ei. Nu specifică ce se înțelege prin „prea multă" apă.	să fie clară sau precisă în legătură cu ceea ce se aşteaptă de la ea
5.	Regula intră, în mod nenecesar, în conflict cu o valoare importantă, dreptul oamenilor la viață personală. De asemenea, regula afectează dreptul oamenilor de a-şi proteja proprietatea personală.	să fie astfel formulată încât să nu intre, în mod nenecesar, în conflict cu alte valori, aşa cum sunt viața personală sau libertatea
6.	Regula este imposibil de respectat. Apa este esențială pentru existență.	să poată să fie respectată

C. Lectură şi discuții
Cum decideți ce face să fie bună o regulă?

Cereți elevilor să citească „Cum decideți ce face să fie bună o regulă?".

Cereți elevilor să compare **criteriile** unei reguli bune, pe care clasa le-a enumerat mai devreme în lecție, cu caracteristicile descrise în fragmentul citit.

D. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Evaluarea regulilor

Cereți elevilor să lucreze în grupuri formate din 3-5 elevi pentru a realiza exercițiul pentru stimularea gândirii critice „Evaluarea regulilor". Fragmentul selectat „Dezbaterea referitoare la dulăpioarele şcolii" descrie reacțiile directorului şi elevilor la o nouă regulă introdusă în şcoală: „fără dulăpioare". Distribuiți fiecărui elev o copie a „Tabelului cu instrumente intelectuale pentru evaluarea regulilor şi legilor" din Manualul elevului. Acordați elevilor suficient timp pentru completarea tabelului. Cereți elevilor să împărtăşească clasei răspunsurile lor.

E. Încheierea lecției

Discutați cu clasa întrebarea numărul 6 din tabelul cu instrumente intelectuale „Ce credeți voi? Va fi păstrată regula aşa cum este, va fi schimbată sau eliminată? De ce?”. Încurajați elevii să-şi argumenteze punctele de vedere exprimate pe această problemă, folosind instrumentele intelectuale pentru evaluarea regulilor.

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției”. Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 7

CARE SUNT UNELE CONSECINȚE ALE FOLOSIRII AUTORITĂȚII?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției”, cereți elevilor să citească „Obiectivele lecției” din Manualul elevului.

B. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Identificarea şi clasificarea consecințelor autorității

Clasa trebuie să lucreze în grupuri formate din 3-5 elevi pentru a realiza exercițiul pentru stimularea gândirii critice „Identificarea şi clasificarea consecințelor autorității”. Citiți îndrumările pentru realizarea cu clasa a exercițiului şi revedeți întrebările de la secțiunea „Ce credeți voi?”. Repartizați fiecărui grup una dintre cele patru situații descrise în Manualul elevului.

Cereți fiecărui grup să identifice consecințele posibile ale folosirii autorității în acea situație. Cereți-le să clasifice consecințele în beneficii şi costuri. Cereți elevilor să împărtăşească clasei răspunsurile lor.

C. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Examinarea unor beneficii şi costuri generale ale autorității

Scrieți pe tablă următoarele beneficii ale autorității:

1. **securitatea**
2. **corectitudinea**
3. **libertatea şi alte drepturi**
4. **eficiența**
5. **asigurarea unor servicii esențiale**
6. **îmbunătățirea calității vieții.**

Cereți elevilor să citească paragraful „Beneficii” din exercițiul de stimulare a gândirii critice, „Examinarea unor beneficii şi costuri generale ale autorității”.

Cereți elevilor să definească fiecare beneficiu şi să explice exemplele date în text. Scrieți pe tablă răspunsurile elevilor, în dreptul termenilor potriviți. Elevii trebuie să lucreze apoi, pe perechi, să dea un exemplu din experiența lor, care să ilustreze fiecare beneficiu.

Scrieți pe tablă următoarele costuri ale autorității:

1. **abuzul de putere**
2. **nevoia de vigilență**
3. **inaccesibilitatea**
4. **restricții ale libertății şi ale altor drepturi**
5. **costuri economice sau financiare.**

Cereți elevilor să citească paragraful „Costuri" din Manualul elevului.

Cereți elevilor să definească fiecare cost şi să explice exemplele date în text. Scrieți pe tablă răspunsurile elevilor, în dreptul termenilor potriviți. Elevii trebuie să lucreze pe perechi, să dea un exemplu din experiența lor, care să ilustreze fiecare cost.

D. Lectură şi discuții
Care beneficii şi costuri sunt cele mai importante?

Cereți elevilor să citească fragmentul „Care beneficii şi costuri sunt cele mai importante?".

Discutați de ce este important să decidem care consecințe ale folosirii autorității sunt cele mai importante atunci când luăm decizii în ceea ce priveşte legile sau faptele persoanelor aflate în funcții investite cu autoritate. Reamintiți clasei că este important să considerăm diferite puncte de vedere atunci când examinăm beneficiile şi costurile autorității.

E. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Considerarea beneficiilor şi costurilor în luarea unei atitudini în problemele legate de autoritate

În acest exercițiu clasa va participa la un joc de rol, o audiere realizată de o comisie legislativă cu privire la consecințele unei legi propuse. Scrieți pe tablă următoarele cinci roluri:

- Comitetul de apărare a drepturilor elevilor
- Departamentul de poliție
- Asociația părinți-profesori
- Agenția de locuri de muncă pentru tineri
- Membri ai comisiei legislative.

Cereți elevilor să citească exercițiul pentru stimularea gândirii critice „Considerarea beneficiilor şi costurilor în luarea unei atitudini în problemele legate de autoritate”. Fragmentul selectat descrie o lege potrivit căreia elevii îşi pierd permisele de conducere dacă părăsesc şcoala.

Revedeți întrebările de la secțiunea „Întrebări de luat în considerare” şi distribuiți elevilor cele cinci roluri scrise pe tablă. Dați timp suficient pentru evaluarea pe grupe a presupusei legi şi pentru adoptarea unei poziții înainte de audierea propusă prin jocul de rol.

F. Încheierea lecției

La încheierea prezentărilor, cereți elevilor care au rolul membrilor comisiei legislative să decidă dacă recomandă sau nu adoptarea legii propuse. Ei trebuie să împărtăşească clasei recomandările lor. Încurajați elevii să-şi susțină pozițiile folosind argumente auzite în timpul prezentărilor.

Discutați de ce este important pentru persoanele aflate în funcții investite cu autoritate să ia în considerare diferite puncte de vedere cu privire la exercitarea autorității.

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției”. Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 8

CUM AȚI EVALUA BENEFICIILE ŞI COSTURILE UNIFORMEI ŞCOLARE?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Cereți elevilor să citească „Obiectivele lecției” din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții
Dezbaterea cu privire la uniforma şcolară

Solicitați elevilor să lucreze pe perechi; vor citi şi vor discuta „Dezbaterea cu privire la uniforma şcolară”.

Fragmentul selectat descrie o propunere de politică şcolară care cere elevilor să poarte uniforme şcolare pentru a face campusurile mai sigure şi pentru a îmbunătăți disciplina elevilor.

Revedeți cu clasa întrebările de la secțiunea „Ce credeți voi?”.

Cereți elevilor să împărtăşească clasei răspunsurile lor.

C. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Identificarea şi evaluarea beneficiilor şi costurilor

Clasa participă la un joc de rol, o audiere organizată de Consiliul şcolilor pe problema uniformelor şcolare pentru elevi.

Scrieți pe tablă următoarele şase roluri:

- Consiliul şcolilor
- Elevi şi părinți care se pronunță pentru uniforme şcolare
- Elevi şi părinți care se pronunță împotriva introducerii uniformelor şcolare
- Uniunea profesorilor din oraş
- Asociația pentru apărarea drepturilor elevilor
- Asociația directorilor de şcoală din oraş.

Cereți elevilor să citească exercițiul pentru stimularea gândirii critice „Identificarea şi evaluarea beneficiilor şi costurilor”. Distribuiți elevilor cele

şase roluri scrise pe tablă. Asigurați-vă că grupurile înțeleg paşii necesari pentru pregătirea participării la jocul de rol. Acordați elevilor timp suficient pentru a analiza consecințele politicii şcolare propuse şi pentru a-şi formula punctele de vedere pe această problemă. Dacă ați invitat o persoană din comunitate pentru a participa la activitate, cereți-i să-i asiste pe elevi în pregătirea rolurilor lor. De exemplu, persoana se poate alătura grupului care va reprezenta în jocul de rol, Consiliul şcolilor.

Înainte de organizarea audierii, revedeți cu clasa secțiunea „Ce credeți voi?”. Verificați dacă elevii înțeleg modul de participare la simularea audierii organizate de Consiliul şcolilor.

D. Încheierea lecției

La încheierea audierii, dați timp membrilor Consiliului şcolilor pentru a lua o decizie legată de politica propusă.

Preşedintele trebuie să anunțe decizia şi să explice argumentele în favoarea alegerii făcute. Dacă un membru al Consiliului şcolilor nu este de acord cu decizia majorității, permiteți acelui membru să explice de ce nu este de acord cu decizia luată. Conduceți discuția clasei cerând elevilor să răspundă la întrebările din secțiunea „Discuții referitoare la audiere”.

Dacă ați invitat la activitate o persoană din comunitate, rugați-o să participe la această discuție de încheiere şi să facă observații cu privire la realismul audierii simulate.

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției”. Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 9

CE VEȚI LUA ÎN CONSIDERARE ÎN EVALUAREA UNEI FUNCȚII INVESTITE CU AUTORITATE?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Cereți elevilor să identifice unele moduri în care persoanele aflate în funcții investite cu autoritate le afectează viața.

În timpul discuției, încurajați elevii să considere autoritatea părinților, a şcolii ca şi a persoanelor oficiale din guvern.

Întrebați elevii de ce ar putea fi important pentru ei să poată să evalueze funcții investite cu autoritate. Cereți elevilor să citească „Obiectivele lecției" din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții

De ce este important să evaluăm funcțiile investite cu autoritate?

Cereți elevilor să citească fragmentul „De ce este important să evaluăm funcțiile investite cu autoritate?".

Ajutați elevii să înțeleagă că pentru a păstra libertatea societății avem nevoie să putem să evaluăm cum sunt determinate funcțiile şi instituțiile investite cu autoritate. Cu toate că persoanelor aflate în funcții investite cu autoritate trebuie să le fie dată suficientă putere pentru a-şi realiza munca, noi trebuie să limităm efectiv puterile lor pentru a ne proteja drepturile. Deoarece trăim într-o democrație constituțională, avem dreptul la cuvânt în ceea ce priveşte stabilirea, perpetuarea sau modificarea multor funcții investite cu autoritate, la nivel local sau de stat. Exercitarea acestui drept este importantă deoarece persoanele care îndeplinesc funcții investite cu autoritate participă la activități care afectează viața noastră de fiecare zi. O lipsă de atenție cu privire la determinarea acestor funcții şi a modului în care persoanele care ocupă funcțiile îşi îndeplinesc îndatoririle poate duce la consecințe care pot fi nesemnificative sau care, dimpotrivă, pot fi foarte importante.

Aceste consecințe pot include pierderea libertăților fundamentale şi subminarea altor principii şi valori.

C. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Identificarea punctelor slabe în funcțiile investite cu autoritate

Cereți elevilor să lucreze pe perechi pentru a realiza exercițiul pentru stimularea gândirii critice „Identificarea punctelor slabe în funcțiile investite cu autoritate".

Fiecare dintre situațiile descrise la secțiunea „Ce este greşit aici?", conține unul sau mai multe puncte slabe în determinarea funcției investite cu autoritate. Citiți cu clasa îndrumările pentru realizarea exercițiului şi revedeți întrebările de la secțiunea „Ce credeți voi?".

La sfârşit, cereți elevilor să împărtăşească clasei răspunsurile lor. Scrieți pe tablă răspunsurile lor, la fiecare întrebare.

Scrieți pe tablă următorul titlu: „O funcție investită cu autoritate bine determinată trebuie…". Elevii trebuie să se refere, apoi, la fiecare item din lista de puncte slabe scrise pe tablă (întrebarea numărul 3 de la secțiunea „Ce credeți voi?").

Întrebați clasa ce sugerează fiecare punct slab cu privire la o funcție investită cu autoritate bine determinată. Scrieți răspunsurile date pe tablă. Unele răspunsuri pe care le-ar putea da elevii includ: o funcție investită cu autoritate bine determinată, trebuie:

- să nu fie supraîncărcată cu îndatoriri
- să aibă atribuită suficientă responsabilitate
- să aibă atribuită puterea adecvată
- să permită controlul public
- să prevadă resurse suficiente pentru îndeplinirea muncii
- să ceară metode corecte şi omenoase în exercitarea autorității ei
- să fie subiectul unei revizuiri periodice.

Cereți elevilor ca pe baza cunoştințelor şi experienței lor să extindă lista oferind şi alte aspecte cu privire la o funcție investită cu autoritate bine determinată.

Răspunsurile lor ar putea include: o funcție investită cu autoritate bine determinată trebuie:

- să aibă restricții clare în ceea ce priveşte puterea atribuită
- să fie astfel determinată, încât să nu intre în mod nenecesar în conflict cu valori importante, aşa cum sunt demnitatea persoanei, libertatea cuvântului, viața personală etc.
- să fie adaptabilă în funcție de schimbarea condițiilor în care se exercită.

Explicați clasei că fiecare dintre aceste considerații trebuie folosite ori de câte ori elevii evaluează o funcție investită cu autoritate. Cereți elevilor să copieze lista în caietele cu notițe sau în jurnalele lor pentru a le folosi mai târziu.

D. Lectură şi discuții

Cum puteți evalua o funcție investită cu autoritate?

Cereți elevilor să citească paragraful „Cum puteți evalua o funcție investită cu autoritate?”.

Această lectură reia criteriile de evaluare a unei funcții investite cu autoritate dezbătute de elevi în cursul exercițiului de stimulare a gândirii critice, realizat anterior. Ajutați-i pe elevi să înțeleagă că funcțiile şi instituțiile investite cu autoritate determinate corespunzător dau persoanelor care le îndeplinesc suficientă putere pentru a-şi realiza îndatoririle atribuite, cu toate că sunt impuse limite clare ale puterii lor. Revedeți întrebările care se pot folosi pentru a considera punctele tari şi punctele slabe ale unei funcții investite cu autoritate discutate în lectura citită.

E. Încheierea lecției

Citiți şi revedeți cu clasa „Tabelul cu instrumente intelectuale pentru evaluarea funcțiilor investite cu autoritate” din Manualul elevului.

Explicați că vor aplica aceste instrumente intelectuale, în lecția următoare, pentru a evalua şi pentru a lua decizii cu privire la o funcție investită cu autoritate.

LECȚIA 10

CUM AȚI EFICIENTIZA FUNCȚIA DE DIRECTOR DE ŞCOALĂ?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Cereți elevilor să citească „Obiectivele lecției" din Manualul elevului. Explicați că în această lecție clasa va folosi instrumentele intelectuale învățate anterior pentru a evalua îndatoririle, puterile, privilegiile şi restricțiile unui director de liceu dintr-un district şcolar imaginar şi pentru a da sugestii legate de eficientizarea funcției.

B. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Evaluarea unei funcții investite cu autoritate

Solicitați elevilor să lucreze în grupuri de 3 - 5 elevi pentru a realiza exercițiul pentru stimularea gândirii critice „Evaluarea unei funcții investite cu autoritate".

Fragmentul selectat, „Liceul Midvale" descrie puterile, îndatoririle, privilegiile şi restricțiile unui director de şcoală. Descrie, de asemenea, problemele apărute atunci când directorul a aplicat o regulă care interzicea elevilor să poarte pe braț banderole negre în semn de protest față de distrugerea mediului cauzată de minele de cărbune situate în apropierea comunității lor.

Citiți îndrumările pentru realizarea cu clasa a exercițiului şi revedeți întrebările din secțiunea „Ce credeți voi?".

Verificați dacă fiecare elev are o copie a „Tabelului cu instrumente intelectuale pentru evaluarea funcțiilor investite cu autoritate" din Manualul elevului. Acordați suficient timp elevilor pentru a evalua funcția investită cu autoritate şi pentru a formula sugestii pentru îmbunătățirea funcției.

C. Încheierea lecției

După ce grupurile şi-au îndeplinit activitatea, cereți elevilor să împărtăşească clasei, răspunsurile la întrebările din „Tabelul cu instrumente

intelectuale pentru evaluarea funcţiilor investite cu autoritate". Unele răspunsuri pe care le-ar putea da elevii sunt cuprinse în tabelul ce urmează.

TABEL CU INSTRUMENTE INTELECTUALE PENTRU EVALUAREA FUNCŢIILOR INVESTITE CU AUTORITATE	
Întrebări	**Răspunsuri**
1. Ce funcţie investită cu autoritate urmează să fie evaluată?	Funcţia de director al Liceului Midvale
2. Care este scopul funcţiei?	Să asigure conducerea şcolii
3. Este funcţia necesară? De ce da sau de ce nu?	Elevii vor exprima păreri personale despre necesitatea funcţiei
4. Care sunt îndatoririle, puterile, privilegiile şi limitările funcţiei?	De văzut descrierea funcţiei, aşa cum apare în Manualul elevului
5. Care ar putea fi consecinţele acestei funcţii, aşa cum este proiectată?	Notă: Elevilor nu le-a fost furnizată prea multă informaţie despre consecinţele exercitării funcţiei. Ei trebuie să se gândească la consecinţele posibile
6. Care sunt punctele slabe (dacă există) în modul în care este funcţia proiectată? ▪ numărul îndatoririlor ▪ resursele asigurate ▪ facilităţile şi limitele puterii ▪ responsabilitatea ▪ controlul pentru a preveni folosirea greşită a autorităţii ▪ cerinţa unor proceduri drepte şi respectarea valorilor importante	▪ există o lipsă a unor restricţii clare ale puterii. De exemplu, nu există limite clare cu privire la ceea ce directorul ar putea permite sau interzice în stabilirea îmbrăcămintei şi comportamentului elevilor ▪ funcţia pare supraîncărcată cu prea multe îndatoriri ▪ există insuficientă putere pentru a comunica direct cu comunitatea şi pentru a-şi explica acţiunile. Cu toate că directorul are îndatorirea de implicare a comunităţii în viaţa şcolii, Consiliul de Educaţie trebuie să aprobe toate declaraţiile făcute de director comunităţii - lucru dificil de realizat atunci când Consiliul de Educaţie nu se află în activitate ▪ funcţia nu este proiectată cu suficient control pentru a avea siguranţa că nu intră în conflict cu valori importante aşa cum este dreptul la libera exprimare
7. Ce schimbări sugeraţi pentru îmbunătăţirea funcţiei? Care ar fi beneficiile şi costurile acestor schimbări? De ce?	Elevii ar putea sugera următoarele aspecte, precum şi costurile şi beneficiile propunerilor lor: ▪ Restrângerea puterii directorului pentru a nu intra în conflict cu drepturile elevilor la liberă exprimare şi cu alte valori importante ▪ Delegarea îndatoririlor directorului altor persoane atunci când este organizată o nouă şcoală ▪ Renunţarea la cerinţa ca directorul să aibă aprobarea Consiliului de Educaţie în legătură cu declaraţiile făcute comunităţii
8. Credeţi că funcţia ar trebui eliminată, lăsată aşa cum este sau schimbată? Explicaţi-vă punctul de vedere.	Elevii trebuie să scrie decizia finală şi una, două propoziţii pentru a-şi justifica punctul de vedere formulat.

În continuare orientați atenția asupra întrebării numărul 2 de la secțiunea „Ce credeți voi?”, „Ce schimbări sugerați pentru a eficientiza această funcție investită cu autoritate?”. Fiecare grup trebuie să aleagă o persoană care să scrie pe tablă sugestiile grupului. Cereți clasei să analizeze sugestiile şi să decidă dacă corectează sau nu punctele slabe ale funcției investite cu autoritate.

Încheiați discuția cerându-le elevilor să răspundă la întrebarea numărul 3 de la secțiunea „Ce credeți voi?”, „Cum evaluați decizia directorului de a interzice purtarea banderolelor la şcoală? Sunteți de acord sau respingeți argumentele pe care le-a folosit pentru a justifica această regulă? De ce?”.

LECȚIA 11

CUM AȚI CREA O FUNCȚIE INVESTITĂ CU AUTORITATE?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Cereți elevilor să citească „Obiectivele lecției” din Manualul elevului.

B. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Proiectarea unei funcții investite cu autoritate

Orientați atenția asupra exercițiului pentru stimularea gândirii critice „Proiectarea unei funcții investite cu autoritate”.

Cereți elevilor să citească fragmentul de text „Curățarea mediului”.

Fragmentul descrie preocuparea locuitorilor din oraşul Rivertown în legătură cu protejarea mediului şi îmbunătățirea calității vieții în comunitate. După o serie de audieri publice, Consiliul oraşului a decis să creeze o funcție investită cu autoritate în conducerea oraşului, pentru a aborda probleme legate de mediu.

După terminarea lecturii, revedeți diferitele probleme legate de mediu, care îi preocupă pe locuitorii oraşului Rivertown.

Ajutați elevii să înțeleagă punctele de vedere ale agențiilor de stat, ale experților în probleme de mediu şi de sănătate, ale sindicatelor şi ale oamenilor de afaceri locali. Revedeți, de asemenea opțiunile considerate de Consiliul oraşului cu privire la ce fel de funcție investită cu autoritate voiau să creeze.

Clasa trebuie să lucreze în grupuri de 3 - 5 elevi pentru:

- a analiza problemele oraşului Rivertown
- a decide ce fel de funcție voiau să creeze
- a recomanda ce puteri, îndatoriri, privilegii şi restricții trebuie să aibă funcția investită cu autoritate.

Citiți cu clasa îndrumările pentru realizarea acestei etape a activității, secțiunea „Instrucțiuni pentru comitete” din Manualul elevului.

Verificați dacă fiecare elev are o copie a „Tabelului cu instrumente intelectuale pentru proiectarea unei funcții investite cu autoritate” din Manualul elevului. Acordați timp suficient ca grupurile să-şi realizeze activitatea.

Citiți cu clasa îndrumările pentru pregătirea prezentărilor orale, secțiunea „Prezentarea planului vostru”.

Distribuiți fiecărui grup o coală de flip-chart şi un marker şi cereți elevilor să scrie recomandările grupului din care fac parte şi pe care doresc să le prezinte clasei. Acordați elevilor timp suficient pentru a-şi pregăti prezentările.

C. Încheierea lecției

Alegeți cinci elevi pentru jocul de rol, „Consiliul oraşului”. Grupurile trebuie să-şi prezinte planurile, după instrucțiunile de la secțiunea „Prezentarea planului vostru”. Încurajați elevii să participe în grupul lor la discuții şi să răspundă la întrebări în timpul simulării. Prezentările trebuie să includă cele trei părți care pot fi identificate în text:

- enunțul care prezintă scopul funcției
- îndatoriri, puteri, privilegii şi restricții recomandate
- efecte posibile ale exercitării funcției aşa cum a fost proiectată aceasta.

La sfârşitul prezentărilor votați care funcție investită cu autoritate pare cel mai bine proiectată pentru a aborda problemele de mediu cu care s-a confruntat Consiliul oraşului Rivertown. Discutați punctele tari şi punctele slabe ale prezentărilor orale.

II. VIAȚA PERSONALĂ

LECȚIA 1

CE ESTE VIAȚA PERSONALĂ?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Cereți elevilor să propună o listă de aspecte pe care ar dori să le țină personale, fie la şcoală, fie acasă.

Scrieți răspunsurile pe tablă. Lăsați lista pe tablă pentru a o folosi atunci când definiți aspecte ale vieții personale în secțiunea următoare a lecției, „Ce este viața personală?”.

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției”, cereți elevilor să citească „Obiectivele lecției” din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții

Ce este viața personală?

Cereți elevilor să citească paragraful „Ce este viața personală?” din Manualul elevului.

Cereți elevilor să descrie termenul **viață personală**. Scrieți pe tablă răspunsurile lor. Urmăriți ca definițiile lor să includă:

- dreptul de a decide dacă împărtăşim altora o informație
- dreptul la **singurătate** - situația de a fi singur, departe de alți oameni
- dreptul de a nu-i lăsa pe ceilalți să se amestece.

Cereți elevilor să descrie termenul **aspect al vieții personale**.

Scrieți pe tablă cele cinci categorii de aspecte ale vieții personale:

- fapte
- acțiuni
- locuri şi posesiuni
- gânduri şi sentimente
- lucruri comunicate.

Întoarceți-vă la lista de aspecte personale, scrise pe tablă, propuse de clasă la începutul lecției. Elevii trebuie să le organizeze corespunzător celor cinci categorii de aspecte ale vieții personale identificate.

C. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Identificarea şi examinarea situațiilor care implică viața personală

Împărțiți clasa în grupuri formate din 3 elevi. Citiți cu clasa îndrumările pentru realizarea exercițiului pentru stimularea gândirii critice „Identificarea şi examinarea situațiilor care implică viața personală". Cereți grupurilor să scrie răspunsurile lor pe o foaie separată de hârtie.

Grupurile trebuie să împărtășească clasei răspunsurile lor. Itemii cu numărul 1, 2, 4, 6 şi 7 sunt exemple de viață personală; itemii cu numărul 3 şi 5 nu sunt. Itemul cu numărul 4 arată că viața personală poate să existe chiar în prezența altora. Itemul cu numărul 5 arată că a fi fără alții nu înseamnă întotdeauna a avea viață personală; acest lucru poate fi subliniat comparând şi opunând itemii cu numerele 2 şi 5.

D. Încheierea lecției

Cereți elevilor să dea exemple din viața personală luate din lecturi, de la televizor, din filme sau din emisiuni de ştiri. Elevii trebuie să explice următoarele:

- cine păstrează ceva personal
- aspectul vieții personale pus în discuție
- față de cine este ceva considerat personal.

Cereți elevilor să se gândească la argumente potrivit cărora aceste aspecte trebuie considerate drept ceva personal.

Împărțiți clasa în grupuri de 3 - 5 elevi. Dați fiecărui grup un ziar şi / sau o revistă de actualități şi cereți-le să identifice articole sau povestiri care ridică o problemă de viață personală. Cereți elevilor să identifice în acel articol sau în povestire cine ține ceva personal, aspectul vieții personale pus în discuție şi față de cine este considerat personal. Cereți elevilor să aducă argumente potrivit cărora oamenii păstrează personale aceste aspecte.

Elevii trebuie să prezinte clasei articolele şi povestirile selectate.

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției". Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 2

CUM ÎŞI PROTEJEAZĂ OAMENII VIAȚA PERSONALĂ?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Explicați elevilor că oamenii se comportă în moduri diferite pentru a-şi păstra, față de alți oameni, lucruri cu caracter personal. Cereți clasei să dea exemple de moduri generale în care se comportă elevii pentru a-şi proteja viața personală sau un secret, acasă şi la şcoală. Scrieți pe tablă răspunsurile lor. Lăsați lista pe tablă pentru a o folosi atunci când abordați secțiunea următoare a lecției, „Cum se comportă oamenii pentru a-şi proteja lucrurile personale?”.

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției”, cereți elevilor să citească „Obiectivele lecției” din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții

Cum se comportă oamenii pentru a-şi proteja lucrurile personale?

Cereți elevilor să citească fragmentul „Cum se comportă oamenii pentru a-şi proteja lucrurile personale?”

Cereți clasei să identifice cele patru moduri generale în care se comportă oamenii pentru a-şi proteja viața personală:

- izolarea
- secretul
- confidențialitatea
- excluderea.

Scrieți pe tablă răspunsurile lor. Cereți elevilor să dea exemple concrete pentru fiecare dintre aceste comportamente generale. Reamintiți elevilor că oamenii se comportă în moduri diferite pentru a-şi proteja lucrurile personale față de alți oameni. Convingeți-vă că elevii înțeleg relația dintre viața personală şi secret. Explicați că a păstra un secret este un mod de a avea viață personală.

- O persoană poate păstra ceva secret pentru ea însăşi
- Două persoane pot împărți un secret
- Secretele pot fi împărțite de oameni care au o relație personală strânsă, aşa cum sunt părinții şi copiii sau prietenii.

Atunci când împart un secret persoane care au o relaţie profesională, aşa cum sunt un doctor şi un pacient sau un avocat şi un client, această situaţie este un exemplu de confidenţialitate.

Întoarceţi-vă la lista elaborată de clasă la începutul lecţiei. Elevii trebuie să organizeze itemii de pe listă corespunzător celor patru comportamente generale pe care le-au învăţat.

Scrieţi pe tablă răspunsurile lor.

C. Exerciţiu pentru stimularea gândirii critice
Identificarea mijloacelor folosite pentru apărarea vieţii personale

Elevii trebuie să lucreze pe perechi pentru a realiza exerciţiul pentru stimularea gândirii critice „Identificarea mijloacelor folosite pentru apărarea vieţii personale". Fragmentul de text prezentat, selectat din *Aventurile lui Tom Sawyer* descrie comportamentul lui Tom şi Huck după ce au fost, în secret, martorii unei crime. Citiţi cu clasa îndrumările pentru realizarea exerciţiului. Distribuiţi fiecărui elev o copie a „Tabelului pentru identificarea mijloacelor folosite pentru apărarea vieţii personale" de la pag. 43 a acestui ghid. După completarea tabelului, elevii trebuie să împărtăşească clasei răspunsurile lor. Răspunsurile posibile se află în Tabelul de la pag. 42 a acestui ghid.

Elevii trebuie să continue activitatea pe perechi. Distribuiţi unui elev din fiecare pereche rolul lui Huckleberry Finn, iar celuilalt rolul lui Tom Sawyer.

Cereţi elevilor să revadă povestirea. Huckleberry Finn va aduce argumente pentru a susţine punctul de vedere potrivit căruia el şi Tom nu vor dezvălui ce ştiu despre evenimentele la care au asistat în secret. Tom Sawyer va aduce argumente pentru a susţine punctul de vedere potrivit căruia el şi Huck vor spune ceea ce ştiu despre cel ce a comis crima. Elevii trebuie să împărtăşească clasei argumentele lor.

Discutaţi punctele tari şi punctele slabe ale argumentelor prezentate.

D. Încheierea lecţiei

Pentru a încheia lecţia, cereţi elevilor să scrie un sfârşit la întâmplarea selectată din *Aventurile lui Tom Sawyer*.

Instruiţi-i să includă în povestirea lor o scurtă descriere a comportamentului fiecărui personaj folosind termenii **izolare, secret, confidenţialitate** şi **excludere.**

Elevii trebuie să împărtăşească clasei ideile cu privire la sfârşitul pe care l-au propus pentru întâmplare.

Cereţi elevilor să recitească „Obiectivele lecţiei". Cereţi elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecţiei.

Tabel pentru identificarea mijloacelor folosite pentru apărarea vieții personale				
Cine doreşte să păstreze ceva personal sau secret?	**Ce doreau să țină secret?**	**Față de cine doreau să păstreze ceva secret?**	**Cum s-au comportat pentru a păstra secretul?**	**Este cumva un exemplu de izolare, secret, confidențialitate sau excludere?**
Dr. Robinson	jefuirea unui mormânt	autorități	au acționat noaptea	secret, excludere
Muff Potter	înjunghierea dr. Robinson	autorități	păstrarea tăcerii	secret
Joe	faptul că avea de rezolvat o răfuială veche cu dr. Robinson cine l-a înjunghiat, de fapt, pe dr. Robinson	dr. Robinson Muff şi autorități	a păstrat tăcerea până au dezgropat corpul lui Williams l-a înşelat pe Muff făcându-l să creadă că el l-a omorât pe doctor	secret secret
Tom şi Huck	faptul că au urmărit dezgroparea faptul că au urmărit încăierarea cine l-a înjunghiat, de fapt, pe dr. Robinson surcica pe care au scris jurământul	dr. Robinson, Muff şi Joe dr. Robinson, Muff şi Joe autorități oricine	s-au ascuns în spatele unui copac s-au refugiat în tăbăcărie au jurat să-şi țină gura; au semnat cu sânge un jurământ au îngropat surcica în apropierea unui zid	izolare, secret izolare secret confidențialitate excludere

Tabel pentru identificarea mijloacelor folosite pentru apărarea vieții personale				
Cine doreşte să păstreze ceva personal sau secret?	**Ce doreau să țină secret?**	**Față de cine doreau să păstreze ceva secret?**	**Cum s-au comportat pentru a păstra secretul?**	**Este cumva un exemplu de izolare, secret, confidențialitate sau excludere?**
Dr. Robinson				
Muff Potter				
Joe				
Tom şi Huck				

LECȚIA 3

DE CE TREBUIE CA INSTITUȚIILE SĂ PĂSTREZE SECRETUL?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Explicați că nu doar persoanele sunt singurele care au nevoie de viață personală, ci şi organizațiile şi instituțiile aşa cum sunt corporațiile private, partidele politice, agențiile guvernamentale şi chiar şcolile au adeseori lucruri pe care doresc să le păstreze secrete.

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției", cereți elevilor să citească „Obiectivele lecției" din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții

Ce este o instituție?

Cereți elevilor să citească fragmentul „Ce este o instituție?" din Manualul elevului.

Scrieți pe tablă o listă a instituțiilor la care se face referire în text:

- şcoli şi universități
- corporații de afaceri
- muzee
- spitale
- guverne.

Cereți elevilor să dea exemple de aspecte pe care aceste instituții ar putea dori să le păstreze secrete. Față de cine ar putea dori să păstreze secrete? Cereți elevilor să stabilească ce ar putea să motiveze instituțiile să păstreze secrete aceste lucruri. În ce fel ar putea să acționeze aceste instituții pentru a păstra secrete aceste lucruri?

Solicitați elevilor să identifice articole din ziare şi reviste care să ilustreze secretul instituțional. Cereți-le să împărtăşească clasei conținutul articolelor selectate.

C. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Examinarea secretului instituțional

Cereți elevilor să lucreze în grupuri formate din 3 - 5 elevi pentru a realiza exercițiul pentru stimularea gândirii critice „Examinarea secretului instituțional”. Citiți recomandările cu elevii. Cereți elevilor să dea exemple de alte lucruri pe care o şcoală ar dori să le păstreze secrete. Elevii ar putea să sugereze adresele şi numerele de telefon ale profesorilor, localizarea sistemului de securitate, informații legate de buget etc.

D. Încheierea lecției

Distribuiți clasei hârtie şi marker. Cereți elevilor să facă un desen sau o caricatură care să ilustreze ceva pe care o instituție doreşte să țină secret. Desenele sau caricaturile elevilor vor include:

- aspectul, lucrul ținut secret
- față de cine este păstrat secret
- cum este păstrat secret acel lucru.

Cereți elevilor să propună un titlu pentru ilustrația făcută pentru a explica de ce doreşte instituția să țină secret acel lucru.

Elevii trebuie să împărtăşească clasei, rezultatele activității lor.

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției”. Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 4

DE CE AU OAMENII UN COMPORTAMENT DIFERIT ÎN VIAȚA PERSONALĂ?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției”, cereți elevilor să citească „Obiectivele lecției” din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții

Ce factori influențează comportamentul în viața personală?

Scrieți pe tablă cei şapte factori din viața oamenilor care influențează în mod tipic comportamentul lor în viața personală:

- **familia**
- **ocupația sau rolul**
- **experiențele individuale**
- **posibilități ale existenței vieții personale**
- **locul valorii în viața personală**
- **valori competitive**
- **diferențele individuale.**

Clasa trebuie să lucreze în grupuri formate din 3 - 5 elevi. Repartizați fiecărui grup unul dintre cei şapte factori pe care i-ați scris pe tablă. Cereți elevilor să citească despre factorul respectiv şi exemplele care ilustrează ce înseamnă acesta în paragraful „Ce factori influențează comportamentul în viața personală?”. Cereți elevilor să identifice aspectul din viața personală şi cum este asigurată viața personală în fiecare situație citită. Cereți, de asemenea, elevilor să se gândească la exemple pentru o ilustrare ulterioară a fiecărui factor. Fiecare grup trebuie să împărtăşească clasei răspunsurile sale.

C. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Examinarea comportamentului în viața personală

Elevii trebuie să lucreze pe perechi pentru a răspunde la întrebările din exercițiul pentru stimularea gândirii critice „Examinarea comportamentului în viața personală”. Citiți îndrumările pentru realizarea exercițiului cu clasa. Încurajați elevii să revadă secțiunea „Ce factori influențează comportamentul în viața personală?”, înainte de a răspunde la întrebări. Elevii trebuie să împărtășească clasei răspunsurile lor.

D. Încheierea lecției

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției”. Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 5

CUM ABORDEAZĂ DIFERITE CULTURI VIAȚA PERSONALĂ?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Reamintiți elevilor că deşi comportamentul oamenilor în viața personală poate fi diferit între şi în cadrul diferitelor culturi, nevoia de viață personală este caracteristică tuturor culturilor.

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției", cereți elevilor să citească „Obiectivele lecției" din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții
Deosebiri între culturi

Cereți elevilor să citească paragraful „Deosebiri între culturi" din Manualul elevului. Cereți elevilor să definească termenul **cultură** şi apoi să dea exemple, din fragmentul citit, de comportamente diferite în viața personală, din diferite culturi.

Încurajați elevii să dea exemple din experiența lor. Dacă există diversitate culturală în clasă, puteți cere elevilor care aparțin unor culturi diferite să împărtăşească clasei exemple de comportament practicat în viața personală.

C. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Examinarea comportamentului în viața personală

Elevii trebuie să lucreze individual sau pe perechi pentru a realiza exercițiul pentru stimularea gândirii critice „Examinarea comportamentului în viața personală". Fragmentul de text selectat „Oamenii Mehinacu" descrie comportamentul în viața personală a unui grup de oameni din Brazilia. Citiți îndrumările pentru realizarea exercițiului cu clasa.

Elevii pot să scrie răspunsurile pe o foaie separată de hârtie sau puteți face, pentru fiecare elev, o copie a „Tabelului privind viața personală a oamenilor Mehinacu" din Manualul elevului. Răspunsurile posibile la

întrebările din exercițiu sunt incluse în acest ghid, în tabelul de la pag. 51. Elevii trebuie să împărtăşească clasei răspunsurile lor.

Încheiați discuția cerând clasei să răspundă la cele patru întrebări din secțiunea „Ce credeți voi?”. Unele răspunsuri pe care le-ar putea da elevii, includ:

1. Care sunt asemănările şi deosebirile dintre comportamentul din viața personală al oamenilor Mehinacu şi al vostru?
   - **Separarea sexelor în diferite situații sociale şi la ceremonii religioase**. În cultura noastră există unele situații sociale în care bărbații sau femeile încearcă să limiteze participarea sexului opus. Cu toate acestea, cele mai multe funcții sociale sunt mixte. Ceremoniile religioase sunt, de regulă, publice şi deschise deopotrivă pentru bărbați si pentru femei. Anumite acțiuni religioase, aşa cum sunt confesiunea sau rugăciunea personală cer, totuşi, izolare.
   - **Condițiile de viață**. Casele noastre sunt împărțite în camere care pot fi închise pentru alte persoane, iar membrii familiei au, adesea, camerele lor. Intrăm, de asemenea, în casele altora doar cu permisiunea acestora.
   - **Schimbarea statutului social**. În cultura noastră, de obicei, acesta este un eveniment public. Exemple de evenimente care schimbă statutul social includ alegerea într-o funcție, căsătoria etc.
2. Ce explicații puteți da acestor asemănări şi deosebiri?

Dacă elevii au dificultăți legate de această întrebare, întrebați-i ce efect au asupra deosebirilor de comportament în viața personală existente între două culturi, următoarele aspecte:

- factorii geografici sau climatici
- factorii demografici, ca de exemplu densitatea populației
- factorii economici aşa cum sunt nevoile şi nivelul de dezvoltare
- tehnologia
- obiceiurile sociale.

3. Răspunsurile la întrebarea numărul 3 vor varia în funcție de experiențele individuale ale fiecărui elev.
4. Răspunsurile la întrebarea numărul 4 vor varia în funcție de experiențele individuale ale fiecărui elev.

D. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Examinarea comportamentului din viața personală

Fragmentul de text selectat pentru exercițiul de stimulare a gândirii critice, din Manualul elevului, este din romanul lui George Orwell, *O mie nouă sute opt zeci şi patru* şi descrie o societate imaginară în care un Partid Conducător controlează gândirea şi acțiunea umană.

Elevii vor lucra în grupuri de 3-4 elevi pentru a răspunde la întrebările din secțiunea „Ce credeți voi?" a exercițiului. Citiți îndrumările pentru realizarea exercițiului cu clasa. Elevii trebuie să împărtăşească clasei răspunsurile la întrebări. Unele răspunsuri ar putea să includă următoarele:

1. **Ce ar dori oamenii din această societate imaginară să păstreze secret?**

Elevii ar putea invoca diferite aspecte ale vieții personale. Exemplele ar putea include acțiunile cuiva, conversațiile din casă precum şi obiecte fizice pe care cineva le-ar putea avea în casă.

2. **Cum ar trebui să încerce acest lucru?**

Elevii ar putea să facă speculații despre diferite moduri în care oamenii ar putea să încerce să limiteze accesul altora la lucrurile pe care le păstrează secrete. Exemplele ar putea să includă încercarea de a ieşi din raza vizuală a tele-ecranului, scrierea unor bilete în locul angajării în conversații precum şi întâlnirea în locuri unde ar fi mai puțin probabil că sunt văzuți.

3. **Care sunt factorii care ar putea afecta comportamentul din viața personală a oamenilor din această societate imaginară?**

Elevii ar putea să încerce să prezinte explicații şi să identifice factorii care ar putea afecta în această societate comportamentul oamenilor în viața personală. Exemplele ar putea include:

- valoarea redusă pe care cultura socială şi politică pare să o pună pe viața personală
- efectul tehnologiei
- absența unor instituții şi demersuri politice legale care să promoveze viața personală.

E. Încheierea lecției

Cereți elevilor să scrie o scurtă povestire (maximum două pagini scrise de mână). Cereți-le să-şi imagineze că trăiesc în viitor, într-o societate puternic

tehnologizată. Cereți-le să imagineze două lucruri pe care ar dori să le păstreze secrete. În povestire trebuie să descrie pe scurt aceste lucruri, să explice față de cine şi cum doresc să le țină secrete. Povestirea trebuie să descrie factorii care le afectează comportamentul în viața personală pe care au imaginat-o. Elevii trebuie să împărtăşească clasei povestirile realizate.

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției". Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

Tabel privind viața personală a oamenilor Mehinacu		
Care sunt aspectele vieții personale?	**Față de cine sunt ținute secrete?**	**Cum sunt ținute secrete?**
situații sociale şi religioase deosebite, pentru bărbați	femeile din grup	ceremoniile sunt ținute într-un loc unde accesul femeilor este limitat
casele oamenilor	oricine nu locuieşte în casă	o regulă stipulează că o persoană nu poate merge într-o casă care nu-i aparține
anumite zone în interiorul casei	anumiți membri ai familiei	obiceiul interzice anumitor membri ai familiei să meargă în anumite zone ale casei
persoane care îşi schimbă statutul social	alți membri ai grupului	sunt impuse bariere în jurul acelei persoane, astfel că aceasta poate fi singură o anumită perioadă de vreme
conduită rea - a face ceva greşit sau ilegal	alți membri ai grupului	obiceiul cere ca o persoană să păstreze tăcerea atunci când cineva face ceva greşit sau ilegal
scăldatul	alți membri ai grupului	există zone secrete de scăldat

LECȚIA 6

CARE SUNT UNELE CONSECINȚE POSIBILE ALE VIEȚII PERSONALE?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției”, cereți elevilor să citească „Obiectivele lecției” din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții
Identificarea consecințelor vieții personale

Cereți elevilor să lucreze în grupuri de 3 - 5 elevi. Citiți cu clasa îndrumările pentru realizarea exercițiului pentru stimularea gândirii critice „Identificarea consecințelor vieții personale”. Fiecare grup trebuie să împărtăşească clasei lista cu beneficii şi costuri. Unele răspunsuri ar putea să includă următoarele:

1. Constituția

   Beneficii:
   - oamenii se pot simți mai liberi să facă ceea ce vor în casa lor
   - oamenii se pot simți în siguranță în raport cu eventualitatea ca, fără motive întemeiate, persoanele oficiale să le invadeze casa
   - oamenii pot dobândi un sens mai accentuat al individualității, autonomiei şi / sau al demnității personale
   - garantarea vieții personale ar putea să reducă pericolul ca o societate să devină autoritară sau chiar totalitară.

   Costuri:
   - garantarea vieții personale ar putea să favorizeze plănuirea şi realizarea unor acțiuni criminale
   - poliția ar putea fi împiedicată în demersul de a aplica legea.

2. Registrele şcolare

Beneficii:

- elevii s-ar putea simți în siguranță dacă alți elevi nu au voie să se uite în registrele care se referă la ei
- profesorii şi consilierii care scriu în registrele şcolare ar putea dispune de o mai mare libertate de a-şi exprima părerile într-o manieră mai deschisă şi mai sinceră
- dacă registrele şcolare reprezintă o apreciere mai corectă a elevilor deoarece sunt ținute secrete, atunci personalul şcolii le-ar putea folosi mai bine în activitatea cu elevii.

Costuri:

- unii elevi ar putea să fie supărați de faptul că există registre despre ei la care nu au acces
- registrele şcolare pot conține informații incorecte care ar putea fi corectate dacă registrele ar fi făcute publice.

3. Regula confidențialității avocatului

Beneficii:

- clienții s-ar putea simți mai liberi să discute faptele care au dus la situația în care se află, ceea ce ar permite avocatului să-i reprezinte mai bine
- clienții ar putea să aibă mai multă încredere în avocatul lor.

Costuri:

- autoritățile îndreptățite ar putea fi împiedicate să aibă acces la informații prețioase legate de cel ce se face vinovat de comiterea unor infracțiuni.

4. Pierderea suferită de Camelia

Beneficii:

- Camelia se poate simți mai liberă să-şi exprime sentimentele în măsura în care ştie că nu o aude nimeni
- Camelia ar putea să evite o situație neplăcută, în măsura în care nu ar plânge în fața altora.

Costuri:

- prietenii Cameliei nu o pot consola dacă nu le spune ce s-a întâmplat

- Camelia s-ar putea simți singură sau înstrăinată dacă nu împărtăşeşte necazurile prietenilor ei
- prietenii Cameliei s-ar putea supăra de faptul de a fi excluşi sau s-ar putea simți „dați afară” de toanele ei inexplicabile.

Explicați că, cu toate că, într-o anumită situație oamenii pot fi de acord cu beneficiile şi costurile vieții personale, ei ar putea să nu fie de acord care beneficii sau costuri sunt cele mai importante. De exemplu, în cea de-a treia situație considerată, cei mai mulți oameni ar fi de acord că păstrarea secretă a informației ar putea să aibă drept cost împiedicarea autorităților de a obține o prețioasă informație, dar are beneficiul de a permite o relație sinceră între avocat şi client, relație esențială pentru protejarea drepturilor persoanei. Cu toate acestea, unii oameni ar putea să creadă că beneficiul obținerii informației pentru a prinde un infractor este mai important decât costul de a pune în pericol drepturile unei persoane acuzate.

C. Lectură şi discuții
Examinarea consecințelor vieții personale. Beneficiile vieții personale

Cereți elevilor să citească paragrafele „Examinarea consecințelor vieții personale” şi „Beneficiile vieții personale”. Scrieți pe tablă următoarele beneficii ale vieții personale:

- **libertatea**
- **securitatea**
- **protejarea intereselor economice**
- **individualitatea**
- **creativitatea**
- **intimitatea.**

Cereți clasei să definească fiecare beneficiu şi să dea exemple care să ilustreze fiecare definiție, pornind de la lecturi sau de la propria lor experiență.

D. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Examinarea beneficiilor vieții personale

Cereți elevilor să lucreze pe perechi pentru a răspunde la întrebările din exercițiul pentru stimularea gândirii critice „Examinarea beneficiilor vieții personale”. Cereți elevilor să împărtăşească clasei răspunsurile lor.

E. Lectură şi discuţii
Costurile vieţii personale

Cereţi elevilor să citească paragraful „Costurile vieţii personale” din Manualul elevului. Scrieţi pe tablă următoarele costuri ale vieţii personale:

- **însingurarea şi alienarea**
- **pierderea stimulării şi dezvoltării intelectuale**
- **conduită rea şi nelegiuiri**
- **costuri financiare**
- **lipsa responsabilităţii.**

Cereţi clasei să definească fiecare cost şi să dea exemple care să ilustreze fiecare definiţie, pornind de la lecturi sau de la propria lor experienţă.

F. Exerciţiu pentru stimularea gândirii critice
Examinarea costurilor vieţii personale

Cereţi elevilor să lucreze pe perechi pentru a răspunde la întrebările din exerciţiul pentru stimularea gândirii critice „Examinarea costurilor vieţii personale”.

Cereţi elevilor să împărtăşească clasei răspunsurile lor.

G. Încheierea lecţiei

Daţi fiecărui elev sau unei perechi un articol de actualităţi pe problema vieţii personale din comunitatea sau din ţara voastră. Elevii trebuie să citească articolele şi să identifice consecinţele posibile ale vieţii personale. Cereţi-le să caracterizeze fiecare consecinţă ca un beneficiu sau ca un cost. Elevii trebuie să împărtăşească clasei rezultatele activităţii lor.

Cereţi elevilor să recitească „Obiectivele lecţiei”. Cereţi elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecţiei.

LECȚIA 7

CARE SUNT UNELE BENEFICII ŞI COSTURI ALE CONFIDENȚIALITĂȚII?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Întrebați elevii dacă ei sau cineva cunoscut au întâlnit vreodată o situație în care cineva a fost părtaş la informații confidențiale importante şi dacă au fost în situația de a decide dacă dezvăluie informațiile sau nu. Elevii trebuie să împărtăşească clasei experiența lor, bineînțeles, fiind atenți să nu compromită dreptul cuiva la viață personală. Întrebați elevii cum au decis, în alte situații, ce să facă. Explicați-le că povestirea pe care o vor citi implică o dilemă asemănătoare.

Cereți elevilor să citească „Obiectivele lecției" din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții
Evaluarea beneficiilor şi costurilor vieții personale

Cereți elevilor să citească fragmentul „Evaluarea beneficiilor şi costurilor vieții personale" din Manualul elevului. Cereți elevilor să dea sugestii referitoare la modul în care evaluarea beneficiilor şi costurilor vieții personale ne poate ajuta să luăm decizii despre problemele vieții personale.

Reamintiți elevilor că înainte de a lua decizii despre probleme legate de viața personală, avem nevoie să decidem care consecințe ale vieții personale sunt cele mai importante pentru noi. Reamintiți-le că într-o situație particulară, oamenii pot să nu fie de acord în ceea ce priveşte beneficiile şi costurile protejării vieții personale care sunt cele mai importante.

C. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Delict şi confidențialitate

Cereți elevilor să lucreze pe perechi pentru a realiza exercițiul pentru stimularea gândirii critice „Delict şi confidențialitate". Fragmentul de text

prezentat „Cazul dulapului şcolii” descrie o situaţie în care un elev împărtăşeşte profesorului său informaţii referitoare la persoana responsabilă pentru o serie de furturi din şcoală. Deoarece elevului îi este teamă pentru propria sa siguranţă, îi cere profesorului să păstreze confidenţiale informaţiile respective. Citiţi îndrumările pentru realizarea exerciţiului cu clasa. Cereţi elevilor să împărtăşească clasei răspunsurile la întrebările de la secţiunea „Identificarea beneficiilor şi costurilor” . Unele răspunsuri pe care elevii le-ar putea da includ următoarele:

1. Faceţi o listă cu patru sau cinci consecinţe posibile ale păstrării secretului de către Bernard şi domnul Pitts.

   Beneficii:

   - Bernard va avea încredere în domnul Pitts şi se va simţi mai liber să discute cu el această problemă, dar şi altele pe care vrea să le păstreze secrete
   - cei care au furat nu îi vor face rău lui Bernard dacă informaţia este ţinută secretă
   - domnul Pitts va evita pierderea respectului de sine care s-ar putea produce dacă dezvăluie secretul lui Bernard şi nu îşi respectă promisiunea pe care i-a făcut-o.

   Costuri:

   - informaţiile despre cei care au comis furtul nu vor ajunge la autorităţile responsabile de aplicarea legii, aşa cum sunt directorul şcolii şi poliţia
   - cei care au furat vor continua să fure
   - Bernard şi domnul Pitts nu îşi vor îndeplini responsabilitatea să dezvăluie informaţia altor elevi, autorităţilor din şcoală şi poliţiei
   - Bernard şi domnul Pitts se vor simţi, fiecare, vinovaţi, ruşinaţi sau îşi vor pierde respectul de sine ca urmare a sentimentului că nu fac ceea ce este drept.

2. Scrieţi un „B” lângă fiecare consecinţă pe care o consideraţi un beneficiu şi un „C” lângă fiecare cost.

Elevii vor urmări propria lor judecată în încercarea de a răspunde la această întrebare.

3. Ce credeți că va face domnul Pitts în această situație? Ce va face Bernard?

Încurajați elevii să-şi susțină răspunsurile cu elemente din povestire şi cu propria analiză beneficiu / cost în ceea ce priveşte consecințele păstrării secrete a informației referitoare la furturile din şcoală.

D. Încheierea lecției

Pentru a încheia lecția, cereți elevilor să scrie un sfârşit la povestirea „Cazul dulapului şcolii" în care să adopte şi să apere o poziție prin care personajele trebuie să rezolve dilema. Instruiți-i să includă în povestirea lor o discuție asupra consecințelor vieții personale în această situație, identificând beneficiile şi costurile fiecărei consecințe. Dacă elevii țin jurnale personale, această temă poate fi scrisă în jurnal.

Elevii trebuie să împărtăşească clasei sfârşitul propus povestirii.

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției". Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 8

CARE SUNT UNELE BENEFICII ŞI COSTURI ALE PĂSTRĂRII UNUI SECRET DE CĂTRE UN GUVERN?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Întrebați elevii dacă ştiu sau dacă au auzit de vreo situație în care o instituție, ca de exemplu, o corporație sau o agenție guvernamentală au păstrat secretă o informație față de consumatori sau față de public. Întrebați elevii cum ar decide ce să facă într-o asemenea situație. Explicați-le că povestirea pe care urmează să o citească implică o dilemă asemănătoare.

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției", cereți elevilor să citească „Obiectivele lecției" din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții

Examinarea vieții particulare guvernamentale

Exercițiul pentru stimularea gândirii critice „Examinarea vieții particulare guvernamentale" din Manualul elevului implică un joc de rol şi o audiere în fața Administrației Alimentației şi Medicamentelor. Scopul audierii este de a stabili dacă agenția trebuie să spună sau nu, publicului, că se desfăşoară o investigație a unui medicament care provoacă somn, accesibil fără prescripție medicală. Fragmentul de text prezentat „Tablete <<visați dormind>>", descrie detaliile acestei dispute imaginare.

Cereți elevilor să citească paragraful „Examinarea vieții particulare guvernamentale" din Manualul elevului. Cereți elevilor să relateze faptele din această dispută, identificând aspectul ce ține de viața particulară, cine vrea să păstreze informația secretă şi de ce doresc să o țină secretă. Cereți elevilor să descrie cum păstrează guvernul viața particulară. Scrieți răspunsurile pe tablă.

Cereți elevilor clasei să identifice consecințele menținerii secretului în această situație. Scrieți răspunsurile pe tablă. Unele dintre răspunsurile elevilor pot include următoarele aspecte:

- compania de medicamente nu va pierde clienții şi banii
- oamenii ar putea să continue să ia pastile de somn şi să aibă, în continuare, dureri de cap
- oamenii nu ar putea aduce informații care să se dovedească utile pentru A.A.M., în realizarea investigației
- publicul nu ar avea nici un mijloc să monitorizeze desfăşurarea investigației
- în general, companiile nu vor fi tentate să intre în conflict cu afacerile concurenților lor, determinând fără un motiv major, investigarea produselor competitorilor.

Lăsați pe tablă lista consecințelor vieții personale pentru ca elevii să le poată folosi în timpul pregătirii lor pentru participarea la jocul de rol.

Scrieți pe tablă cele patru roluri:

- cetățenii
- compania de medicamente
- Asociația națională a proprietarilor de farmacii
- Administrația Alimentației şi Medicamentelor.

Citiți cu clasa îndrumările pentru pregătirea şi participarea la audiere, „Jocul de rol" din Manualul elevului. Verificați dacă elevii au înțeles instrucțiunile pentru pregătirea şi participarea la această activitate. Împărțiți clasa în cele patru grupuri scrise pe tablă. Acordați elevilor suficient timp pentru pregătire, înaintea începerii audierii.

C. Încheierea lecției

Pentru a încheia lecția, cereți elevilor să stabilească dacă A.A.M. va difuza informația cerută de public sau nu. Cereți-le să-şi susțină pozițiile făcând apel la aspecte abordate în jocul de rol.

Clasa trebuie să evalueze prezentările făcute de grupuri, cerând elevilor să identifice argumente tari şi argumente slabe pentru fiecare față a problemei. Cereți elevilor să explice de ce grupuri diferite au luat poziții diferite în această situație, asupra beneficiilor şi costurilor vieții personale.

Unele răspunsuri ar putea să includă următoarele:

- pentru apărarea intereselor economice
- pentru creşterea valabilității informației referitoare la produs

- pentru creşterea valabilității informației pentru echipa care face investigația
- pentru creşterea responsabilității agenției şi companiei în raport cu consumatorii.

Încheiați reamintind clasei importanța considerării diferitelor puncte de vedere, alături de cel personal, atunci când se gândesc la beneficiile şi costurile vieții personale.

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției". Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 9

CE INSTRUMENTE INTELECTUALE SUNT UTILE ÎN ABORDAREA PROBLEMELOR SPECIFICE VIEȚII PERSONALE?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Cereți clasei să descrie un conflict din şcoala sau din comunitatea voastră care să implice viața personală. Cereți elevilor să sugereze tipul de informație de care au nevoie pentru a analiza şi pentru a rezolva conflictul. Reamintiți elevilor clasei că în timpul acestei lecții vor învăța un set de metode care să-i ajute să rezolve un conflict care vizează viața personală.

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției", cereți elevilor să citească „Obiectivele lecției" din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții
Când îi este permis guvernului să tulbure viața personală a casei voastre?

Cereți elevilor să citească paragraful „Când îi este permis guvernului să tulbure viața personală a casei voastre?". Cereți elevilor să identifice câteva valori şi interese discutate în fragmentul de text citit care ar putea să intre în conflict cu dreptul la viață personală în interiorul casei, înscris în Constituție. Întrebați elevii de ce ar putea să fie important să decidem când trebuie să susținem viața personală sau când ar trebui să acceptăm alte valori sau interese. Ajutați-i să înțeleagă următoarele:

- viața personală ar putea să fie mijlocul de a favoriza alte valori aşa cum sunt libertatea, intimitatea, individualitatea, creativitatea şi încrederea
- viața personală ar putea să intre în conflict cu alte valori şi interese importante, aşa cum sunt dreptul de a şti şi necesitatea de a dobândi informații pentru a-i prinde pe cei care încalcă legea.

Deoarece trăim într-o democrație constituțională, cetățenii au dreptul să participe la luarea deciziilor referitoare la dreptul lor şi al celorlalți la viață

personală. Accentuați importanța cunoaşterii subiectului pentru a participa la discuții în cunoştință de cauză.

C. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Identificarea valorilor şi intereselor aflate în contradicție

Cereți elevilor să lucreze pe grupuri pentru a răspunde la întrebările din cadrul exercițiului pentru stimularea gândirii critice „Identificarea valorilor şi intereselor aflate în contradicție". Fragmentul de text „John Barnes" descrie cum anume viața personală este o parte importantă a vieții unui cetățean american, numit John Barnes. Cu toate acestea, Barnes este bănuit de a fi conducătorul unei bande de infractori. Citiți cu clasa îndrumările pentru realizarea exercițiului. Elevii trebuie să împărtăşească clasei răspunsurile lor la întrebările din secțiunea „Ce credeți voi?", a exercițiului.

D. Lectură şi discuții
Instrumente intelectuale: lucruri de luat în considerare în analiza problemelor vieții personale

Explicați că următoarele câteva exerciții ajută elevii să devină conştienți de considerațiile şi metodele utile în analizarea, evaluarea şi luarea deciziilor referitoare la problemele vieții personale.

Scrieți pe tablă cele patru considerații relevante, în multe situații, în rezolvarea conflictelor cu privire la viața personală:

- **consimțământul**
- **legalitatea**
- **obligațiile legale**
- **obligațiile morale.**

Explicați că aceste considerații se referă la anumite conflicte referitoare la viața personală care, în condiții deosebite, pot influența deciziile despre modul de rezolvare a conflictului. De exemplu, dacă poliția a obținut, pe cale legală, **mandat** de percheziție pentru a percheziționa o anumită casă, atunci aceste condiții deosebite dau poliției dreptul legal de a încălca, în acest mod determinat, viața personală a cuiva.

Introduceți conceptul de instrument intelectual. Cereți elevilor să citească secțiunea „Instrumente intelectuale: lucruri de luat în considerare în analiza problemelor vieții personale" din Manualul elevului. Cereți elevilor să

definească şi să dea exemple din fragmentul de text citit, care să ilustreze cele patru considerații relevante scrise pe tablă.

E. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Examinarea considerațiilor relevante

Cereți elevilor să citească exercițiul pentru stimularea gândirii critice „Examinarea considerațiilor relevante" din Manualul elevului. Fragmentul de text selectat „Cercetarea" descrie un caz dezbătut de Curtea Supremă de Justiție a Statelor Unite, *Chimel împotriva statului California*, referitor la percheziționarea casei lui Chimel, legată de arestarea lui pentru o spargere. Cereți elevilor să identifice faptele din situația relatată, aşa cum sunt următoarele:

- cine dorea în cazul respectiv viață personală
- ce doreau să păstreze secret
- cum au încercat să-şi apere viața personală
- de ce doreau viață personală
- cine a dorit să încalce viața personală
- cum au încălcat viața personală
- de ce doreau să încalce viața personală.

Scrieți răspunsurile elevilor pe tablă. Lăsați-le pe tablă pentru a fi folosite în încheierea exercițiului pentru stimularea gândirii critice din această lecție „Folosirea instrumentelor intelectuale pentru dezvoltarea unei poziții".

Cereți elevilor să lucreze în grupuri formate din 3 - 5 elevi, pentru a răspunde la întrebările de la secțiunea „Ce credeți voi?", a exercițiului. Elevii trebuie să împărtăşească clasei răspunsurile lor. Unele răspunsuri ar putea include:

1. **Au consimțit domnul sau doamna Chimel la cercetarea casei lor de către poliție?**

Soția lui Chimel i-a lăsat pe ofițeri să intre în casă. Chimel a obiectat atunci când ofițerii au cerut permisiunea să se uite în jur.

2. **Avea poliția dreptul legal de a cerceta casa familiei Chimel?**

Ar putea fi o justificare legală cercetarea unei persoane reținute precum şi a zonei unde ar fi putut să fie ascunsă o armă. Cu toate acestea, poliția nu avea dreptul legal să cerceteze casa deoarece nu avea mandat de percheziție.

3. **Avea poliția obligația legală de a nu cerceta casa familiei Chimel?**

Poliția avea obligația legală de a respecta Constituția, ceea ce cerea obținerea unui mandat de percheziție înainte de cercetarea casei lui Chimel.

4. **Avea poliția obligația morală de a nu cerceta casa familiei Chimel?**

Poliția putea să-l cerceteze pe Chimel şi zonele din jurul lui, dar nu restul casei, asigurând astfel propria lor securitate, fără a intra în mod nenecesar în conflict cu viața personală a lui Chimel.

F. Lectură şi discuții

Instrumente intelectuale: o procedură pentru analizarea problemelor vieții personale

Cereți elevilor să citească „Instrumente intelectuale: o procedură pentru analizarea problemelor vieții personale". În timp ce elevii citesc fragmentul, scrieți pe tablă procedura în cinci paşi pentru analizarea problemelor vieții personale:

1. **Identificați persoana care cere o viață personală.**
2. **Identificați persoanele care doresc să încalce viața personală a cuiva.**
3. **Analizați considerațiile relevante.**
4. **Evaluați mijloacele alternative de a aborda problema.**
5. **Adoptați şi apărați o poziție.**

Cereți elevilor să identifice informația necesară în fiecare din cei cinci paşi.

G. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice

Folosirea instrumentelor intelectuale pentru dezvoltarea unei poziții

Cereți elevilor să lucreze în grupuri de 3-5 elevi pentru a aplica procedura în cinci paşi pentru analizarea problemelor vieții personale în cazul *Chimel împotriva statului California*. Distribuiți fiecărui elev o copie a tabelului „Instrumente intelectuale pentru dezvoltarea unei poziții legate de o problemă a vieții personale" de la pagina următoare a acestui ghid. Citiți cu clasa îndrumările pentru realizarea exercițiului. Elevii trebuie să împărtăşească clasei răspunsurile lor.

H. Încheierea lecției

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției". Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

Instrumente intelectuale pentru dezvoltarea unei poziții legate de o problemă a vieții personale	
1. Identificați persoana care cere o viață personală: ▪ A cui cerere la viață personală a fost pusă în pericol în acest caz? ▪ Ce obiecte dorea persoana să țină secrete? ▪ Cum putea persoana să păstreze secrete aceste obiecte? ▪ De ce voia persoana să păstreze secrete aceste obiecte?	
2. **Identificați persoanele care doresc să încalce viața personală a cuiva**: ▪ Cine dorea să limiteze sau să încalce viața personală a celeilalte persoane? ▪ Cum a încălcat acea persoană viața personală a celeilalte persoane? ▪ De ce voia acea persoană să încalce viața personală a celeilalte persoane?	
3. Analizați considerațiile relevante: ▪ A consimțit persoana la încălcarea vieții ei personale? Explicați-vă răspunsul. ▪ Avea persoana care a încălcat viața personală a celeilalte persoane dreptul legal de a face acest lucru? De ce da, sau de ce nu? ▪ Avea persoana care a încălcat viața personală a celeilalte persoane, obligația legală de a nu face acest lucru? De ce da, sau de ce nu? ▪ Avea persoana care a încălcat viața personală a celeilalte persoane, obligația morală de a nu face acest lucru? De ce da, sau de ce nu?	
4. **Evaluați mijloacele alternative de a aborda problema**: ▪ Care sunt costurile şi beneficiile recunoaşterii cererii persoanei la viață personală? ▪ Care sunt costurile şi beneficiile respingerii cererii la viață personală? ▪ Care sunt mijloacele alternative pe care le putea folosi persoana care a încălcat viața personală a celeilalte persoane, pentru a aduna informațiile de care avea nevoie? ▪ Care sunt beneficiile fiecăruia dintre aceste mijloace? ▪ Care sunt costurile fiecăruia dintre aceste mijloace?	
5. **Adoptați şi apărați o poziție**: Ce punct de vedere ați lua, în acest caz, pe problemele vieții personale? Explicați răspunsul.	

LECȚIA 10

CE FEL DE CONFLICTE CU PRIVIRE LA VIAȚA PERSONALĂ POT SĂ APARĂ PRIN APLICAREA LEGII?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției”, cereți elevilor să citească „Obiectivele lecției” din Manualul elevului.

B. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Exersarea instrumentelor intelectuale

Cereți elevilor să lucreze în grupuri formate din 3-5 elevi pentru a realiza exercițiul pentru stimularea gândirii critice „Exersarea instrumentelor intelectuale”. Citiți îndrumările pentru a realiza exercițiul cu clasa. Fragmentul de text prezentat „Ochiul din pădure” descrie un conflict care a apărut în momentul în care Departamentul de exploatare a pădurilor din California şi-a propus să extindă un program de instalare în pădure a unor camere ascunse de luat vederi pentru a ajuta la prinderea **incendiatorilor**. Diferite persoane care merg în pădure sunt preocupate de faptul că aceste camere vor încălca viața lor personală.

C. Lectură şi discuții
Folosirea instrumentelor intelectuale pentru a dezvolta o poziție

Înainte ca elevii să înceapă să lucreze exercițiul pentru stimularea gândirii critice, revedeți procedura în cinci paşi „Folosirea instrumentelor intelectuale pentru a dezvolta o poziție” din Manualul elevului. Puteți cere elevilor să răspundă la întrebări pe o foaie separată de hârtie sau puteți să dați fiecărui elev o copie a tabelului cu „Instrumente intelectuale pentru dezvoltarea unei poziții legate de o problemă a vieții personale” de la pag. 66, a acestui ghid.

D. Încheierea lecției

Cereți elevilor să împărtăşească clasei răspunsurile lor la întrebările cuprinse în procedura în cinci paşi, „Folosirea instrumentelor intelectuale pentru a dezvolta o poziție”.

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției”. Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 11

CE FEL DE CONFLICTE CU PRIVIRE LA VIAȚA PERSONALĂ POT SĂ APARĂ DIN CAUZA ÎNCERCĂRILOR GUVERNULUI DE A ETICHETA OAMENII?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției”, cereți elevilor să citească „Obiectivele lecției” din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții
Etichetele şi viața personală

Cereți elevilor să citească fragmentul „Etichetele şi viața personală” din Manualul elevului. Întrebați elevii de ce cred că a obliga o persoană să poarte un simbol religios ar putea să vină în conflict cu viața personală a acesteia. Cereți-le să dea alte exemple din fragmentul citit sau din experiența personală din care să reiasă că obligarea oamenilor să poarte etichete intră în conflict cu viața personală a acestora. Cereți elevilor să formuleze argumente prin care să susțină că persoanelor vinovate de infracțiuni trebuie să le fie protejate drepturile la viață personală. Întrebați elevii dacă etichetarea celor care comit infracțiuni este un mod corect şi înțelept al societății de a pedepsi şi de a se proteja de cei care nu respectă legea.

C. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Etichetarea criminalilor condamnați

Cereți elevilor să lucreze pe perechi pentru realizarea exercițiului pentru stimularea gândirii critice „Etichetarea criminalilor condamnați”. Fragmentul de text selectat descrie un proiect de lege, propus de adunarea legislativă, care cere ca toate persoanele vinovate de comiterea unei infracțiuni grave să poarte un semn distinctiv pentru identificarea infracțiunii comise. Citiți cu clasa îndrumările pentru realizarea exercițiului. Explicați că această activitate este pregătirea pentru participarea la un joc de rol referitor la o dezbatere legislativă.

D. Lectură şi discuţii
Folosirea instrumentelor intelectuale pentru a dezvolta o poziţie

Înainte ca elevii să înceapă să lucreze exerciţiul pentru stimularea gândirii critice, revedeţi cu clasa procedura în cinci paşi „Folosirea instrumentelor intelectuale pentru a dezvolta o poziţie" din Manualul elevului. Elevii pot să răspundă la întrebări pe o foaie separată de hârtie sau puteţi da fiecărui elev o copie a tabelului cu „Instrumente intelectuale pentru dezvoltarea unei poziţii legate de o problemă a vieţii personale", la pag. 66, a acestui ghid. Cereţi elevilor să împărtăşească clasei răspunsurile lor.

E. Exerciţiu pentru stimularea gândirii critice
Joc de rol într-o dezbatere legislativă

Scrieţi pe tablă cele trei roluri prezentate în dezbaterea legislativă:

- legislator din zone urbane
- legislator din zone suburbane
- legislator din zonele rurale.

Cereţi elevilor să citească fragmentul „Joc de rol într-o dezbatere legislativă" din Manualul elevului. Revedeţi cu clasa cele trei roluri şi instrucţiunile pentru participarea la dezbaterea legislativă. Împărţiţi clasa în grupuri reprezentând cele trei roluri. Acordaţi grupurilor timp suficient pentru a discuta problemele şi pentru ca legislatorii individuali să-şi pregătească punctul de vedere, respectiv dacă susţin sau nu proiectul de lege propus. Unii elevi pot să pregătească amendamente la proiectul de lege pentru a le introduce în timpul dezbaterii. În pregătirea rolurilor lor, încurajaţi-i pe elevi să folosească informaţiile pe care le-au strâns utilizând instrumentele intelectuale prin procedura în cinci paşi.

F. Încheierea lecţiei

În încheierea dezbaterii, votaţi, cerând elevilor să exprime prin vot dacă susţin sau dacă se opun proiectului de lege aşa cum a fost amendat. Cereţi elevilor să explice de ce au luat diferite poziţii pe această problemă a vieţii personale.

Cereţi elevilor să recitească „Obiectivele lecţiei". Cereţi elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecţiei.

III. RESPONSABILITATEA

LECȚIA 1

CE ESTE RESPONSABILITATEA?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Cereți elevilor să scrie cinci dintre cele mai obişnuite responsabilități pe care le au. Apoi, cereți-le să identifice:

- **premiile** (**recompensele**) pe care le pot primi pentru îndeplinirea responsabilităților
- **penalitățile** pe care le-ar putea primi pentru neîndeplinirea responsabilităților
- sursele fiecărei responsabilități.

Cereți elevilor să explice care ar putea fi, pentru alte persoane consecințele îndeplinirii sau nu a responsabilității.

Cereți elevilor să listeze cinci responsabilități pe care alte persoane le au față de ei, iar apoi să explice care ar putea fi consecințele îndeplinirii sau nu a responsabilităților acestor persoane față de ei.

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției”, cereți clasei să citească „Obiectivele lecției” din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții

Ce este responsabilitatea?

Solicitați elevilor să citească paragraful „Ce este responsabilitatea?” din Manualul elevului.

Ajutați elevii să înțeleagă definiția responsabilității. Cereți elevilor să identifice exemple din activitatea lor cu privire la datoria de a face un anumit lucru. De asemenea, cereți-le să identifice exemple referitoare la datoria sau obligația de a nu face un anumit lucru.

Cereți elevilor să identifice câteva **premii** sau beneficii obținute ca urmare a îndeplinirii responsabilităților precum şi câteva **penalități** sau pedepse care ar putea fi impuse de neîndeplinirea responsabilităților.

C. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Examinarea responsabilităților

Puneți elevii să lucreze individual sau cu un partener pentru completarea exercițiului pentru stimularea gândirii critice „Examinarea responsabilităților" din Manualul elevului. Citiți recomandările pentru completarea exercițiului şi discutați întrebările cuprinse în paragraful „Ce credeți voi?". După ce elevii au completat exercițiul, cereți-le să prezinte răspunsurile, clasei. Scrieți răspunsurile pe tablă şi faceți un mic comentariu pe marginea lor.

D. Lectură şi discuții
De ce este importantă responsabilitatea?

Cereți clasei să citească paragraful „De ce este importantă responsabilitatea?". Treceți, apoi, în revistă întrebările cuprinse în paragraful „Ce credeți voi?". Puteți stabili o perioadă de timp pentru ca elevii să-şi pregătească răspunsurile sau puteți da exercițiul ca temă pentru acasă. Cereți elevilor să prezinte clasei munca lor.

E. Încheierea lecției

Pentru a concluziona, încurajați elevii să se gândească la posibilitatea inexistenței cuvântului responsabilitate şi să răspundă la întrebări de genul: „Cum ar fi viața - acasă, la şcoală, în comunitate - dacă nimeni nu ar accepta sau nu ar îndeplini responsabilități către alte persoane?".

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției". Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 2

CARE SUNT CÂTEVA DINTRE SURSELE RESPONSABILITĂȚII?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Prezentați elevilor o ilustrație sau o scurtă povestire legată de o responsabilitate şi apoi cereți-le să identifice responsabilitatea la care v-ați referit (sau care este prezentată în imagine), să precizeze către cine este exercitată şi, dacă este posibil, sursa responsabilității.

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției" rugați elevii să citească „Obiectivele lecției" din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții

Sursele responsabilității

Solicitați elevilor să citească paragraful „Sursele responsabilității" din Manualul elevului.

Scrieți pe tablă următorii termeni:

1. promisiune
2. sarcină de lucru (temă)
3. funcție (post)
4. profesie
5. obicei
6. datorie civică
7. principiu moral.

Cereți elevilor să explice fiecare dintre sursele obişnuite ale responsabilității şi să identifice exemple pentru ilustrarea fiecărei surse. Ajutați elevii să înțeleagă că o promisiune presupune **obligația** de a o respecta sau îndeplini, că promisiunile pot lua forma unui **contract** sau o înțelegere legală şi că atunci când oamenii promit ceva, ei consimt să îndeplinească acea obligație.

Discutați cu clasa despre modul în care oamenii îşi pot asuma responsabilități. Ajutați elevii să înțeleagă că oamenii pot să-şi asume diferite responsabilități în **mod voluntar** (de exemplu, promisiunile). Alte

responsabilități pot fi determinate (primite) de la alți oameni (de exemplu temele sau legile). Unele responsabilități pot fi în mică măsură rezultatul unei alegeri personale şi pot fi determinate de obiceiuri, tradiții, profesie, datorii civice, principii morale. Deseori, pot fi combinate mai multe modalități pentru asumarea responsabilităților.

C. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Examinarea responsabilităților

Puneți elevii să lucreze cu un partener pentru completarea exercițiului pentru stimularea gândirii critice „Examinarea responsabilităților" din Manualul elevului.

Citiți instrucțiunile pentru completarea exercițiului şi revedeți întrebările. Stabiliți timpul de lucru. După ce elevii au completat exercițiul, cereți-le să prezinte răspunsurile clasei. Scrieți răspunsurile pe tablă şi faceți un mic comentariu pe marginea lor.

D. Încheierea lecției

Solicitați elevilor să realizeze un desen care să ilustreze o responsabilitate pe care o altă persoană o are față de ei. Cereți-le să explice:

- sursa acestei responsabilități
- modul de asumare a responsabilității (voluntar, cerut de o altă persoană sau impus în virtutea altor surse ale responsabilității)
- ce premii sau penalități pot fi asociate responsabilității.

Cereți elevilor să prezinte clasei desenele realizate.

LECȚIA 3

CUM PUTEȚI EXAMINA RESPONSABILITĂȚILE?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției”, solicitați elevilor să citească „Obiectivele lecției” din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții
Recompense şi penalități asociate responsabilităților

Rugați elevii să citească paragraful „Recompense şi penalități asociate responsabilităților”. Cereți elevilor să examineze tabelul „Analiza responsabilităților”. Discutați cu clasa despre scopul şi necesitatea folosirii instrumentelor intelectuale în luarea deciziilor cu privire la responsabilitate. Folosiți aceste instrumente ca ghid pentru discutarea instrumentelor intelectuale.

C. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Examinarea responsabilităților

Puneți elevii să lucreze cu un partener pentru completarea exercițiului pentru stimularea gândirii critice „Examinarea responsabilităților” din Manualul elevului. Distribuiți fiecărui elev câte o copie a tabelului „Analiza responsabilităților”. Citiți instrucțiunile pentru completarea exercițiului. Revedeți cu clasa întrebările cuprinse în tabel. Stabiliți un interval de timp pentru completarea tabelului. Cereți elevilor să prezinte răspunsurile, clasei.

D. Încheierea lecției

Împărțiți clasa în grupuri de câte 3 - 5 elevi. Distribuiți fiecărui grup ziare şi/sau reviste. Cereți elevilor să selecteze articole care descriu situații în care oamenii îşi îndeplinesc sau nu responsabilitățile. Cereți elevilor să identifice:

- responsabilitățile
- față de cine se exercită responsabilitatea
- sursele responsabilității
- premiile sau penalitățile posibile pentru îndeplinirea sau neîndeplinirea responsabilităților.

Cereți elevilor să prezinte articolele clasei.

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției". Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 4

CARE SUNT CONSECINȚELE ÎNDEPLINIRII RESPONSABILITĂȚILOR?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Cereți elevilor să identifice responsabilități care îi interesează, dar pe care nu sunt siguri că ar dori să şi le asume. Responsabilitățile se pot referi la deținerea unui animal de casă sau luarea unui serviciu după ore.

Scrieți câteva dintre răspunsuri pe tablă. Pentru fiecare răspuns, cereți elevilor să descrie responsabilitatea şi rezultatele posibile ale îndeplinirii acesteia. Cereți elevilor să se gândească în ce măsură aceste rezultate sunt avantaje sau dezavantaje.

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției", solicitați elevilor să citească „Obiectivele lecției" din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții

Beneficii şi costuri

Puneți elevii să citească paragraful „Beneficii şi costuri". Discutați cu clasa cele trei părți ale paragrafului.

Discutați **beneficiile față de alții**. Scrieți pe tablă următorii termeni:

- **anticipare**
- **protecție**
- **eficiență**
- **cinste (corectitudine).**

Cereți elevilor să descrie termenii şi să identifice exemple din experiența lor care să ilustreze fiecare termen.

Discutați **beneficiile persoanelor care îşi îndeplinesc responsabilitățile**. Scrieți pe tablă următorii termeni:

- **independență**
- **respect de sine**
- **acceptare şi aprobare**
- **câştig în cunoştințe, deprinderi şi experiență**
- **recunoaştere (apreciere), funcții sau bani (plată).**

Cereți elevilor să descrie termenii şi să identifice exemple din experiența lor care să ilustreze fiecare termen.

Discutați **costurile pentru persoanele care îşi îndeplinesc responsabilitățile**. Scrieți pe tablă următorii termeni:

- **efort**
- **sacrificarea altor interese**
- **resentimente**
- **teama de eşec**
- **incorectitudine.**

Cereți elevilor să descrie termenii şi să identifice exemple din experiența lor care să ilustreze fiecare termen.

C. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Examinarea consecințelor îndeplinirii responsabilităților

Puneți elevii să lucreze cu un partener pentru completarea exercițiului pentru stimularea gândirii critice „Examinarea consecințelor îndeplinirii responsabilităților" din Manualul elevului.

Citiți instrucțiunile pentru completarea exercițiului. Stabiliți un interval de timp pentru completarea tabelului. Cereți elevilor să prezinte clasei rezultatul muncii lor.

D. Încheierea lecției

Prezentați elevilor o imagine care să sugereze consecințele îndeplinirii responsabilităților. Cereți elevilor să identifice aceste consecințe. Scrieți pe tablă răspunsurile lor. Cereți elevilor să identifice ce fel de consecințe sunt:

- beneficiu pentru alții
- beneficiu pentru persoanele care îşi îndeplinesc responsabilitățile
- costuri pentru persoanele care îşi îndeplinesc responsabilitățile.

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției". Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 5

CUM PUTEM DECIDE DACĂ BENEFICIILE OBȚINUTE ÎN URMA ASUMĂRII RESPONSABILITĂȚII DEPĂŞESC COSTURILE ACESTEIA?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției", solicitați elevilor să citească „Obiectivele lecției" din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții
Evaluarea importanței relative a beneficiilor şi costurilor

Cereți elevilor să citească paragraful „Evaluarea importanței relative a beneficiilor şi costurilor" din Manualul elevului. Ajutați elevii să înțeleagă termenul **importanță relativă** şi motivele pentru care oamenii pot avea puncte de vedere diferite în legătură cu importanța beneficiilor şi costurilor îndeplinirii responsabilităților în situații specifice.

C. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Evaluarea beneficiilor şi costurilor

Acest exercițiu oferă informații de bază necesare pentru simularea unei şedințe publice. Cereți clasei să citească situația imaginară prezentată. Textul „Controversa privind parcul public" descrie posibilele consecințe ale adoptării unui proiect de lege cu privire la amenajarea unei stațiuni turistice.

Discutați cu clasa următoarele întrebări:

- **Ce noi responsabilități are în vedere statul**? Elevii ar trebui să recunoască faptul că statul se gândeşte să-şi asume toate responsabilitățile necesare pentru întreținerea parcului natural.
- **Care ar fi consecințele asumării acestor responsabilități**? Elevii ar trebui să identifice şi să descrie consecințele asumării acestor responsabilități, incluzând următoarele:
  - cheltuirea unor sume mari de bani

- problemele legate de contractarea sau supravegherea construirii facilităților planificate
- necesitatea unor îmbunătățiri, cum ar fi, un drum mai lat
- efectele negative asupra mediului natural
- creşterea posibilității de acces a unui număr mare de oameni în mediul natural
- noi locuri de muncă
- crearea unor facilități pentru recreere.

- **Care dintre consecințe ar putea fi considerate beneficii? Care ar putea fi considerate costuri?** Elevii ar putea clasifica fiecare consecință în categoria beneficiilor sau costurilor şi ar trebui să explice motivele care au stat la baza respectivei clasificări.

D. Lectură şi discuții

Pregătirea şi desfăşurarea şedinței publice

Scrieți pe tablă următoarele roluri pentru participanții la şedința publică:

- Administrația parcurilor şi zonelor turistice
- Locuitori ai regiunii
- Asociația pentru protecția animalelor sălbatice
- Asociația gardienilor publici
- Asociația pentru protecția copiilor.

Citiți cu clasa paragraful „Pregătirea şedinței publice". Ajutați elevii să înțeleagă modul de participare la activitate. Revedeți apoi Agenda şedinței publice din manual.

Citiți instrucțiunile necesare pregătirii fiecărui grup. Alocați suficient timp pentru grupuri pentru a răspunde la întrebări şi pentru a-şi pregăti prezentările. Dacă hotărâți să invitați o personalitate publică la activitate, rugați-o să-i ajute pe elevi în pregătirea prezentărilor şi apoi să participe la şedința publică. Această personalitate ar putea participa la stabilirea concluziilor dezbaterii.

E. Încheierea lecției

În încheierea adunării publice, cereți membrilor administrației parcurilor şi zonelor turistice să-şi prezinte concluziile în legătură cu recomandarea adoptării Proiectului de lege în forma inițială, modificarea sau respingerea proiectului de lege.

Cereți membrilor administrației parcurilor să precizeze care dintre argumentele prezentate au fost mai convingătoare. În ce situații ar fi nevoie de argumente suplimentare?

Discutați cu clasa în legătură cu importanța relativă acordată de fiecare grup beneficiilor şi costurilor îndeplinirii responsabilităților în această situație. Discutați despre necesitatea de a analiza consecințele îndeplinirii responsabilităților atunci când decidem dacă ne asumăm sau nu o responsabilitate.

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției". Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției .

LECȚIA 6

CUM AR TREBUI SĂ ALEAGĂ O PERSOANĂ ÎN CAZUL UNOR RESPONSABILITĂȚI AFLATE ÎN COMPETIȚIE CU VALORI ŞI INTERESE?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Cereți elevilor să identifice câteva situații în care au avut de îndeplinit mai multe responsabilități, dar pe care nu au putut să le îndeplinească. Scrieți câteva dintre aceste responsabilități aflate în competiție, pe tablă.

Cereți elevilor să explice cum au decis ce responsabilități să îndeplinească şi pe care să nu le îndeplinească. Ce alte elemente ar putea fi luate în calcul în legătură cu situațiile descrise?

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției", solicitați elevilor să citească „Obiectivele lecției" din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții

Ce fel de conflicte ar putea să apară atunci când sunt îndeplinite responsabilitățile?

Puneți elevii să citească paragraful „Ce fel de conflicte ar putea să apară atunci când sunt îndeplinite responsabilitățile?".

Cereți elevilor să identifice două tipuri obişnuite de conflicte ce pot să apară atunci când oamenii au de făcut alegeri în legătură cu îndeplinirea responsabilităților. Scrieți răspunsurile pe tablă.

Ajutați elevii să înțeleagă că uneori două sau mai multe responsabilități pot fi în conflict deoarece oamenii nu le pot îndeplini sau nu le pot îndeplini în acelaşi timp. Cereți elevilor să ilustreze acest tip de conflict identificând exemple din experiența lor.

De asemenea, ajutați elevii să înțeleagă că în alte situații ar putea să apară un conflict între responsabilități şi alte valori şi interese pe care ei le au. Prezentați elevilor o imagine care să sugereze acest tip de situații. Cereți-le să răspundă la următoarele două întrebări:

- Ce valori sunt sugerate în imagine?
- Care sunt unele dintre valorile voastre?

Cereți elevilor să explice termenii valoare şi interes şi să identifice câteva exemple din experiența lor. Apoi, solicitați elevilor să ilustreze conflictul dintre responsabilități şi alte **valori** şi **interese**, apelând la experiența lor. Ajutați elevii să înțeleagă că, uneori, în luarea unei decizii cu privire la îndeplinirea responsabilităților trebuie să fie sacrificată o valoare specifică sau un interes. Uneori, o persoană poate decide să nu îndeplinească o responsabilitate deoarece o valoare sau un interes este mai important.

C. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Examinarea responsabilităților aflate în competiție cu valori şi interese

Puneți elevii să lucreze cu un partener pentru completarea exercițiului pentru stimularea gândirii critice din Manualul elevului.

Citiți instrucțiunile pentru completarea exercițiului şi revedeți întrebările din paragraful „Examinarea responsabilităților aflate în competiție cu valori şi interese”. Pentru a răspunde la întrebarea 1, sugerați elevilor să folosească următoarele:

- responsabilitățile
- sursa sau sursele responsabilităților
- premiile pentru îndeplinirea responsabilităților
- penalitățile pentru neîndeplinirea responsabilităților
- beneficiile şi costurile îndeplinirii responsabilităților.

Puteți scrie aceşti itemi pe tablă.

Cereți elevilor să prezinte clasei rezultatul muncii lor.

D. Încheierea lecției

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției”. Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 7

CUM PUTEȚI DECIDE ÎNTRE RESPONSABILITĂȚILE AFLATE ÎN COMPETIȚIE?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției”, solicitați elevilor să citească „Obiectivele lecției” din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții

Câteva considerații utile pentru adoptarea deciziei între responsabilități aflate în competiție

Scrieți următorii termeni pe tablă:

1. urgența
2. importanța relativă
3. timpul necesar
4. resursele disponibile
5. valori şi interese divergente
6. soluții alternative şi compromisuri.

Explicați elevilor că aceşti şase itemi pot ajuta oamenii să ia decizii dificile în legătură cu îndeplinirea responsabilităților şi cu protecția altor valori şi interese.

Puneți elevii să citească paragraful „Câteva considerații utile pentru adoptarea deciziei între responsabilități aflate în competiție”. Cereți, apoi, elevilor să explice fiecare dintre cele şase considerații. Scrieți răspunsurile lângă termenii corespunzători. Cereți elevilor să identifice câte un exemplu pentru fiecare pereche de responsabilități competitive. Apoi, cereți elevilor să răspundă la întrebările din text. Puteți cere elevilor să prezinte responsabilitățile din textele din manual. În acest caz, împărțiți clasa în şase grupuri şi repartizați fiecărui grup unul dintre cele şase enunțuri. Fiecare grup:

- va prezenta clasei considerațiile repartizate
- va explica aceste considerații, cu ajutorul exemplelor

- va identifica responsabilitățile aflate în competiție
- va răspunde întrebărilor care urmează exemplului.

Ajutați elevii să înțeleagă că, chiar dacă, uneori, sunt importante doar două sau trei dintre considerații, pentru a fi siguri că decizia este corectă, trebuie să avem în vedere toate cele şase elemente.

C. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Decizia între responsabilități aflate în competiție

Puneți elevii să lucreze în grupuri de 3 - 4 pentru completarea exercițiului pentru stimularea gândirii critice din Manualul elevului. Povestirea „Lipsa fondurilor" prezintă o situație de responsabilități aflate în conflict: Stacey ar vrea să-şi cumpere bilet la concertul rock, dar a promis s-o împrumute cu bani pe prietena ei pentru repararea maşinii.

Citiți instrucțiunile pentru completarea exercițiului şi revedeți întrebările din paragraful „Ce credeți voi?". Distribuiți fiecărui elev câte o copie a tabelului „Instrumente intelectuale necesare pentru a decide între responsabilități" din Manualul elevului. Stabiliți timpul necesar pentru completarea tabelului şi pentru răspunsurile la întrebări.

D. Încheierea lecției

După ce elevii au completat tabelul, cereți-le să prezinte răspunsurile la întrebările cuprinse în paragraful „Ce credeți voi?". Sugerați elevilor să folosească informațiile din tabel ca suport pentru poziția lor privind responsabilitățile aflate în conflict care ar trebui îndeplinite.

Cereți elevilor să aprecieze necesitatea acestei metode pentru a decide în legătură cu responsabilitățile aflate în competiție.

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției". Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 8

CUM AȚI REZOLVA CONFLICTUL DINTRE RESPONSABILITĂȚI ÎN ACEASTĂ SITUAȚIE?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Cereți elevilor să răspundă, pe baza textului din Manualul elevului, la întrebarea „Cum poate crea o situație de urgență un conflict între responsabilități?”

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției”, solicitați elevilor să citească „Obiectivele lecției” din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții
Rezolvarea unei dileme

Solicitați elevilor să citească paragraful „Rezolvarea unei dileme” din Manualul elevului. Discutați cu elevii. Ajutați elevii să înțeleagă specificul unei **dileme**: în unele situații, o persoană are, în acelaşi timp, responsabilitatea de a face cât şi pe cea de a nu face ceva. Cereți elevilor să identifice o situație din experiența lor sau a unei persoane cunoscute, referitoare la o dilemă.

C. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Cum decidem între responsabilități aflate în conflict

Puneți elevii să lucreze cu un partener pentru completarea exercițiului pentru stimularea gândirii critice din Manualul elevului. Citiți paragraful „Urgența”, descrieți dilema din camera de gardă: doctorul trebuie să decidă acordarea ajutorului de urgență, conform **Jurământului lui Hippocrate**, sau să respecte dorința fermă a pacientului necunoscut, bazată pe libertatea credințelor religioase şi să nu acorde ajutorul absolut necesar. Citiți instrucțiunile pentru completarea exercițiului şi revedeți întrebările cuprinse în paragraful „Examinarea situației”.

Dacă ați invitat la activitate un medic, rugați-l să ajute elevii în formularea răspunsurilor la întrebări. Rugați-l, de asemenea, să-i ajute pe elevi să identifice suportul pentru poziția lor şi să prezinte clasei cum a rezolvat el situații similare în care s-au aflat în conflict responsabilități diferite.

Tabelul de mai jos oferă câteva răspunsuri pe care elevii le-ar putea găsi pentru întrebările 1 - 10 din „Examinarea situației”.

Instrumente intelectuale necesare pentru a decide între responsabilități

Nr. crt.	Întrebarea	Responsabilitatea 1	Responsabilitatea 2
1.	Care sunt responsabilitățile doctorului?	Să încerce să salveze viața pacientului	Să respecte dorința pacientului de a nu i se acorda îngrijire medicală fără consimțământul acestuia
2.	Care sunt sursele celor două responsabilități?	Jurământul lui Hippocrate, profesia, legea, principiile morale	Dorința pacientului scrisă pe foaia de hârtie găsită asupra sa, principiile morale, legea
3.	Care ar putea fi recompensele în cazul îndeplinirii fiecărei responsabilități?	Venit, respect din partea celorlalți, respect de sine	Concordanța cu propria credință a pacientului
4.	Care ar putea fi penalitățile în cazul neîndeplinirii responsabilităților?	Pierderea locului de muncă sau a licenței de practică medicală, vinovăție	Dezaprobarea celorlalți, vinovăție, posibilă izolare de către familie
5.	Care ar fi consecințele probabile ale îndeplinirii responsabilităților? Care ar fi beneficiile? Care ar fi costurile?	Beneficiu: pacientul s-ar vindeca Cost: medicul ar putea fi nemulțumit datorită nerespectării dorinței pacientului, ar putea fi judecat de familie	Beneficiu: a fost onorată dorința pacientului Cost: pacientul ar putea muri
6.	Cât de urgentă este fiecare responsabilitate?	Foarte urgentă, pacientul este în comă	Greu de spus; în normele religiei respective pare important să nu se intervină în vindecarea spirituală
7.	În ce constă importanța relativă a fiecărei responsabilități?	Foarte importantă pentru doctor	Foarte importantă pentru pacient
8.	Cât timp ar fi necesar pentru îndeplinirea responsabilității?	Nesemnificativ, exceptând urgența situației	Nesemnificativ, exceptând urgența situației
9.	Ce resurse sunt necesare pentru îndeplinirea fiecărei responsabilități?	Nesemnificativ, resursele necesare par a fi prezente	Discutabil, este un membru al bisericii
10.	Ce alte valori şi interese sunt implicate?	Libertatea religiei	Dreptul la viață
11.	Ce soluții alternative sunt posibile?	Încercați să obțineți aprobarea familiei. Încercați să obțineți un ordin judecătoresc care să aprobe intervenția chirurgicală	

D. Încheierea lecției

Cereți elevilor să-şi prezinte răspunsurile la întrebări. Solicitați fiecărei perechi să desemneze un reprezentant care să prezinte poziția exprimată, răspunzând la întrebarea „Ce ar trebui să facă dr. Greene? De ce?”. Sugerați elevilor să-şi întemeieze poziția pe elementele formulate cu ajutorul analizei şi evaluării dilemei.

Cereți elevilor să aprecieze necesitatea instrumentelor intelectuale pentru stabilirea şi susținerea poziției în legătură cu responsabilitățile aflate în competiție.

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției”. Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 9

DE CE TREBUIE SĂ DECIDEM CINE ESTE RESPONSABIL?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Cereți elevilor să identifice câteva exemple de situații în care a fost necesar să determine cine este responsabil pentru o situație sau pentru un eveniment. De ce au simțit nevoia să determine acest lucru? Ce au luat în considerare pentru decizia lor?

Solicitați elevilor să citească „Obiectivele lecției” din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții
De ce dorim să fim în măsură să determinăm diferite responsabilități?

Scrieți următorii termeni pe tablă:

- recompensă
- penalitate
- ghid de orientare.

Puneți elevii să citească paragraful „De ce dorim să fim în măsură să determinăm diferite responsabilități?”.

Cereți elevilor să explice cele trei rațiuni (considerente) pe care trebuie să le avem în vedere atunci când dorim să determinăm cine este responsabil pentru o situație sau pentru un eveniment şi să ilustreze fiecare considerație cu un exemplu din experiența lor.

C. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Decizia în legătură cu persoana care ar trebui să fie considerată responsabilă

Puneți elevii să lucreze cu un partener pentru completarea exercițiului pentru stimularea gândirii critice din Manualul elevului. Fragmentul „Coliziunea” descrie, pe scurt, un accident de circulație. Citiți instrucțiunile

pentru completarea exercițiului şi revedeți întrebările din paragraful „Ce credeți voi?”. Stabiliți timpul necesar pentru completarea exercițiului şi, apoi, cereți elevilor să prezinte rezultatele, clasei. Discutați motivele pentru care a fost dificil să se stabilească cine este responsabil pentru accident.

D. Încheierea lecției

Distribuiți elevilor ziare şi/sau reviste. Puneți elevii să lucreze cu un partener pentru a stabili care sunt articolele ce ilustrează situații în care cineva este responsabil pentru ceva rău, pentru o injurie sau pentru un delict. Cereți elevilor să prezinte clasei articolul.

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției”. Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 10

CE INSTRUMENTE INTELECTUALE SUNT UTILE PENTRU DETERMINAREA RESPONSABILITĂȚII?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției”, puneți elevii să citească „Obiectivele lecției” din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții

Ce instrumente sunt utile pentru determinarea responsabilității?

Scrieți pe tablă sau prezentați o folie la retroproiector cu cei 7 paşi ai instrumentelor intelectuale necesare pentru a determina cine este responsabil pentru o situație sau pentru un eveniment:

1) Care este **evenimentul** sau **situația** pentru care cineva ar trebui considerat responsabil?
2) Care sunt **persoanele implicate** şi care ar putea fi considerate responsabile pentru ceea ce s-a întâmplat?
3) În ce măsură ar putea fi considerată fiecare dintre aceste persoane responsabilă pentru că **a cauzat** evenimentul sau situația respectivă?
4) Prin conduita sa, a încălcat sau nu a îndeplinit persoana **o sarcină** sau **o obligație** pe care o avea?
5) Care era **starea de spirit** a persoanei când a cauzat desfăşurarea unui eveniment?
   a) **intenția**
   b) **ignoranța**
   c) **neglijența**
   d) **cunoaşterea consecințelor probabile**.
6) A avut persoana **control** asupra propriilor acțiuni? A avut persoana posibilitatea de **a alege** să acționeze diferit de modul cum a acționat?
7) A fost acțiunea persoanei determinată (influențată) de existența unor **valori importante**, de **interese** sau de **responsabilități**?

Puneți elevii să citească paragraful „Ce instrumente sunt utile pentru determinarea responsabilității?”. Discutați cu elevii fiecare pas şi cereți-le, apoi, să explice fiecare pas şi să ofere exemple din experiența lor pentru a ilustra fiecare pas. Ajutați elevii să înțeleagă că primii trei paşi sunt necesari pentru a lua o decizie motivată atunci când o persoană ar trebui considerată responsabilă pentru o realizare. Toți cei şapte paşi sunt necesari atunci când determinăm responsabilitatea pentru ceva greşit (un lucru făcut rău).

C. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Folosirea instrumentelor intelectuale pentru determinarea responsabilității

Puneți elevii să lucreze cu un partener pentru completarea exercițiului pentru stimularea gândirii critice din Manualul elevului. Stabiliți timpul necesar pentru ca elevii să analizeze situația şi să decidă cine ar trebui considerat responsabil pentru accidentul de la bufetul şcolii.

D. Încheierea lecției

Cereți elevilor să prezinte colegilor răspunsurile de la exercițiul pentru stimularea gândirii critice. Întrebați elevii cine ar trebui considerat responsabil şi de ce.

Cereți elevilor să prezinte articolul, clasei. Solicitați elevilor să prezinte dificultățile cu care s-au confruntat în determinarea responsabilității în cazul situației prezentate.

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției”. Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 11

CINE AR TREBUI CONSIDERAT RESPONSABIL PENTRU ACEST ACCIDENT?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Prezentați elevilor o imagine care să sugereze un accident de circulație şi cereți-le, apoi să răspundă la întrebarea „De ce este important să determinăm responsabilitatea pentru un accident?”. Reamintiți elevilor considerentele pe care trebuie să le avem în vedere atunci când determinăm cine este responsabil pentru o situație sau pentru un eveniment (premiile, penalitățile, orientarea acțiunilor în viitor). Ajutați elevii să înțeleagă că în situația unui accident, cineva ar putea să impună penalități sau să ceară persoanei responsabile să plătească daune. O altă rațiune pentru care ar trebui să ştim cine este responsabil se referă la orientarea acțiunilor în viitor. Securitatea este importantă şi ştiind cine este responsabil pentru un accident am putea minimaliza (reduce) sau elimina potențialele condiții întâmplătoare.

Puneți elevii să citească „Obiectivele lecției” din Manualul elevului.

B. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Adoptarea unei poziții cu privire la responsabilitate

Puneți elevii să lucreze în grupuri de câte 4 - 5 elevi pentru completarea exercițiului pentru stimularea gândirii critice din Manualul elevului. Citiți fragmentul „Accident de muncă”; descrieți informațiile aduse de inspectorul de la casa de asigurări medicale. Citiți instrucțiunile necesare completării exercițiului. Distribuiți fiecărui elev câte o copie a tabelului „Instrumente

intelectuale necesare pentru a stabili cine este responsabil" din Manualul elevului. Revedeți întrebările din tabel şi pe cele cuprinse în paragraful „Ce credeți voi?".

Cereți fiecărui grup să desemneze un raportor care să prezinte clasei rezultatele. Precizați că fiecare grup trebuie să obțină consensul tuturor sau majorității membrilor grupului, iar în cazul în care nu reuşesc acest lucru să explice în ce constau divergențele. Este posibil ca elevii să atribuie responsabilitatea accidentului unei singure persoane sau la două sau mai multe persoane.

Tabelul completat poate constitui un ghid pentru dezbateri. De asemenea, ar trebui să acceptați şi alte răspunsuri posibile pentru întrebările din tabel.

C. Încheierea lecției

După ce grupurile şi-au încheiat activitatea, cereți raportorului fiecărui grup să prezinte poziția grupului. După ce au fost prezentate toate pozițiile grupurilor, discutați cu clasa pentru evaluarea diferitelor poziții.

Cereți elevilor să voteze în favoarea poziției preferate, pentru a determina poziția întregii clase. După încheierea votului, explicați că adoptarea unei poziții cu privire la o anumită responsabilitate poate fi dificilă şi că uneori pot lipsi informații importante. Cu toate acestea oamenii trebuie să adopte decizii în legătură cu această problemă.

Încheiați lecția cerând elevilor să răspundă la întrebarea: „De ce este important să determinăm cine ar trebui considerat responsabil pentru o anumită situație?" De asemenea, cereți elevilor să aprecieze necesitatea instrumentelor intelectuale atunci când trebuie să decidem cine este responsabil.

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției". Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

Instrumente intelectuale necesare pentru a stabili cine este responsabil

1. Despre ce eveniment sau situație este vorba?	Rana de la mâna lui James Olson			
2.Care sunt persoanele care ar putea fi considerate responsabile?	James Olson	Nick Greeley	Bill Beamer	Grace del Campo
3.În ce ar consta contribuția fiecărei persoane la producerea accidentului?	A contribuit la propria rănire pentru că a folosit fierăstrăul fără apărătoare	A contribuit lovind cu stivuitorul său, fierăstrăul	A contribuit la accident prin nefixarea fierăstrăului de bancul de lucru	A contribuit prin neinspectarea modului de instalare a fierăstrăului
4.Ce datorie sau obligație a fost încălcată sau nu a fost îndeplinită de către fiecare persoană?	Să aibă grijă la folosirea fierăstrăului, să respecte regulile companiei care obligau la folosirea apărătorii (lamei)	Să aibă grijă în folosirea stivuitorului, să urmeze sfatul doctorului de a nu se întoarce la lucru în cazul luării medicamentului	Să ofere un loc de muncă sigur pentru angajații săi, să prindă fierăstrăul cu şuruburi conform instrucțiunilor de instalare	Să inspecteze fiecare instrument vândut pentru a se asigura că a fost instalat corect
5.Care a fost starea de spirit a persoanelor? Discutați: - intenția - neatenția - neglijența - cunoaşterea consecințelor probabile.	A hotărât să nu folosească apărătoarea de lamă; dacă decizia a fost justificată ca urmare a experienței şi eficienței atunci conduita sa nu a fost neglijentă, altfel a fost neglijentă şi neatentă	Neatent sau neglijent, a ales să ignore sfatul doctorului, să folosească echipamente periculoase sub influența medicamente-lor, a cunoscut consecințele posibile	Neglijent, nu a prins fierăstrăul cu şuruburi; este posibil să nu-şi fi dat seama de consecințe, dar ar fi trebuit să fie atent	A amânat cu neglijență inspecția, cunoştea consecințele posibile
6. A fost per-soana lipsită de discernământ? Putea acționa altfel? Explicați răspunsul.	A avut de ales	Nu a putut să aleagă după ce a adormit, dar putea alege înainte	A avut de ales	A avut de ales
7.Ce valori importante, interese sau responsabilități ar putea scuza conduita persoanei?	A pretins că eficiența şi viteza erau mărite prin nefolosirea apărătorii	Poate că nu-şi putea permite să piardă o zi de lucru şi nici banii pentru acea zi de lucru	Nici-una, aparent	Nici-una, doar că voia să plece în vacanță

LECȚIA 12

CINE AR TREBUI CONSIDERAT RESPONSABIL PENTRU O REALIZARE?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Puneți elevii să citească „Obiectivele lecției” din Manualul elevului.

B. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Stabilirea responsabilității

Puneți elevii să citească exercițiul pentru stimularea gândirii critice din Manualul elevului. Fragmentul „Case pentru bătrâni” descrie cum anume scrisoarea Mariei către ziarul şcolii a determinat alți elevi să facă ceva în problema caselor pentru bătrânii din comunitatea lor. Drept urmare, împreună, elevi şi adulți, au dedicat timp, idei şi resurse financiare pentru a construi apartamente ieftine pentru bătrâni.

După ce elevii au citit fragmentul, cereți-le să răspundă la întrebarea nr. 1 din secțiunea „Ce credeți voi?”. Sugerați elevilor să identifice toate persoanele şi grupurile dispuse să contribuie la construirea apartamentelor pentru bătrâni. Scrieți pe tablă răspunsurile lor.

Cereți clasei să lucreze în grupuri de 4-5 elevi. Solicitați fiecărui grup să desemneze un raportor. Revedeți întrebarea 2 din secțiunea „Ce credeți voi?”.

Distribuiți fiecărui elev câte o copie a tabelului „Instrumente intelectuale necesare pentru a stabili cine este responsabil” din Manualul elevului. Revedeți paşii din tabel şi cereți elevilor să decidă care dintre aceştia sunt importanți în stabilirea responsabilității pentru această situație particulară. Ar fi de dorit ca ei să sugereze paşii 1-3. Puteți, de asemenea, sugera alți factori pe care elevii i-ar putea lua în considerare, cum ar fi: timp, muncă, bani, funcție de conducere, idei creatoare. Stabiliți timpul necesar pentru activitatea în grup.

C. Încheierea lecției

După ce grupurile şi-au încheiat activitatea, cereți raportorului fiecărui grup să prezinte clasei, decizia grupului. Întrebați alți membri ai grupului care au fost motivele care au stat la baza deciziei lor.

Puneți elevii să voteze care a fost persoana cea mai responsabilă pentru realizare, care persoană s-a situat pe locul doi şi respectiv, trei.

Cereți, apoi elevilor să prezinte câteva dificultăți cu care s-au confruntat în luarea deciziei. Ce alte informații suplimentare le-ar fi fost de folos?

Cereți elevilor să aprecieze necesitatea instrumentelor intelectuale pentru analiza acestei situații.

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției". Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

IV. DREPTATEA

LECȚIA 1

DE CE SE ÎMPART PROBLEMELE DREPTĂȚII ÎN TREI CATEGORII?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Cereți elevilor să-şi amintească situații în care au folosit sau i-au auzit pe alții folosind expresia „acest lucru nu este drept”. Scrieți răspunsurile pe tablă.

Explicați faptul că diferitele situații prezentate demonstrează existența mai multor tipuri (categorii) de dreptate, despre care vor învăța în această lecție. Puteți păstra lista pe tablă şi, ulterior, să cereți elevilor să clasifice diferitele situații (după ce au învățat să identifice fiecare tip de dreptate).

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției”, cereți clasei să citească „Obiectivele lecției” din Manualul elevului.

B. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Examinarea tipurilor de dreptate

Puneți elevii să lucreze în grupuri formate din 3-5 elevi pentru completarea exercițiului pentru stimularea gândirii critice.

Citiți instrucțiunile pentru completarea exercițiului şi revedeți întrebările cuprinse în paragraful „Ce credeți voi?”, înainte ca grupurile să înceapă să lucreze. Stabiliți timpul necesar pentru completarea exercițiului. După ce elevii au completat exercițiul, cereți-le să prezinte răspunsurile, clasei.

C. Lectură şi discuţii

De ce sunt divizate problemele dreptăţii în trei categorii?

Scrieţi pe tablă cele trei tipuri de dreptate:

- **Dreptate distributivă**
- **Dreptate corectivă**
- **Dreptate procedurală.**

Cereţi elevilor să citească paragraful „De ce sunt divizate problemele dreptăţii în trei categorii?”. Puneţi elevii să definească fiecare tip de dreptate. Scrieţi răspunsurile pe tablă.

Cereţi elevilor să exemplifice fiecare tip de dreptate, pe baza experienţei proprii.

În încheierea discuţiilor, concentraţi-vă atenţia asupra paragrafului „Definirea tipurilor de dreptate”. Centraţi discuţia pe întrebarea nr.2 „De ce trebuie să împărţim în acest fel problemele dreptăţii?”.

D. Exerciţiu pentru stimularea gândirii critice

Identificarea tipurilor de probleme ale dreptăţii

Puneţi elevii să lucreze în grupuri mici sau în perechi pentru completarea exerciţiului pentru stimularea gândirii critice. Citiţi instrucţiunile pentru completarea exerciţiului şi revedeţi întrebările cuprinse în paragraful „Ce credeţi voi?”.

Elevii ar putea găsi următoarele răspunsuri:

- Dreptate distributivă: situaţiile 1-4
- Dreptate corectivă: situaţiile 5-8
- Dreptate procedurală: situaţiile 9-12.

1. **Ce este drept sau ce este nedrept în fiecare dintre aceste situaţii?**
   - Încurajaţi elevii să explice ce cred ei că este drept sau nedrept în fiecare situaţie
   - Încurajaţi exprimarea, examinarea şi evaluarea unor poziţii diferite în fiecare situaţie.

2. **Prin ce experiențe similare ați trecut sau pe care le-ați observat la alte persoane?**
    - Această întrebare ar trebui să centreze atenția elevilor asupra relevanței subiectului referitor la cele trei tipuri de dreptate în viața lor de zi cu zi.
    - Încurajați elevii să povestească ultima situație în care s-au confruntat cu o problemă a dreptății, de genul celor descrise în exercițiu.

E. Încheierea lecției

Puneți elevii să lucreze în grupuri formate din 3-5 elevi. Distribuiți fiecărui grup ziare sau reviste. Cereți elevilor să selecteze articolele în care este vorba despre problemele dreptății. Cereți fiecărui grup să prezinte clasei articolele selectate. Cereți fiecărui grup să identifice tipul sau tipurile de dreptate despre care este vorba în articol.

Întrebați elevii de ce cred ei că este necesar să clasificăm problemele dreptății în distributivă, corectivă, procedurală.

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției". Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 2

CE INSTRUMENTE INTELECTUALE SUNT UTILE ATUNCI CÂND EXAMINĂM PROBLEME DE DREPTATE DISTRIBUTIVĂ?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției”, cereți clasei să citească „Obiectivele lecției” din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții
Ce este principiul egalității?

Puneți elevii să citească paragraful „Ce este principiul egalității?”. Cereți elevilor să definească, folosind cuvintele lor, principiul egalității şi să identifice un exemplu, din experiența lor.

C. Lectură şi discuții
Cum sunt utilizate noțiunile de nevoie, capacitate şi merit potrivit principiului egalității?

Scrieți pe tablă conceptele: **nevoie**, **capacitate** şi **merit**. Puneți elevii să citească paragraful „Cum sunt utilizate noțiunile de nevoie, capacitate şi merit potrivit principiului egalității?”. Cereți elevilor să definească succint aceşti termeni. Precizați elevilor că vor examina detaliat înțelesul acestor termeni în lecția următoare.

D. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Identificarea şi evaluarea principiului egalității

Puneți elevii să lucreze cu un partener pentru completarea exercițiului pentru stimularea gândirii critice. Citiți instrucțiunile necesare pentru completarea exercițiului. Stabiliți timpul necesar pentru completarea exercițiului. Cereți elevilor să prezinte clasei, răspunsul lor. Câteva dintre răspunsurile elevilor se pot regăsi în tabelul „Dreptatea distributivă”.

DREPTATEA DISTRIBUTIVĂ

Ce beneficiu sau îndatorire a fost distribuită în fiecare situație?	În ce moduri importante au fost egali oamenii ?	În ce moduri importante au fost diferiți oamenii?	Ce caracteristici au fost folosite pentru a determina cine primeşte beneficiul sau îndatorirea: nevoia, capacitatea, meritul?
1. Oportunita-tea de a studia la Academia de Arte Muzicale	Putem deduce că toți doritorii (candidații) vor să studieze muzica	Câțiva candidați au mai puțin talent decât alții	Cei cu capacitatea cea mai mică au nevoia cea mai mare să învețe muzica
2. Hrana	Putem deduce că toți oamenii care trăiau pe insulă aveau nevoie de hrană pentru a supraviețui	Unii oameni erau mai înalți decât alții	Oamenii cu înălțime mai mică aveau stomacul mai mic deci aveau nevoie de mai puțină hrană
3. Grija pentru copii	Putem deduce că rezidenții voiau protecție pentru copii cu ajutorul banilor proveniți de la contribuabili	Unii dintre rezidenți nu munceau, unii dintre cei care munceau nu-şi puteau permite costul protecției copiilor, unii câştigau mai mulți bani şi-şi puteau permite să plătească pentru protecția copiilor	Aceia care nu munceau nu aveau nevoie de protecție pentru copii; cei care nu-şi puteau permite costul protecției aveau nevoie de asistență din partea guvernului
4. Case pe marginea lacului	Putem deduce că mulți oameni doreau să locuiască într-un cartier aflat lângă lac şi că îşi puteau permite acest lucru	Unii oameni erau înnotători excelenți, aveau bărci şi primiseră premii de buni cetățeni din partea Consiliului oraşului	Oamenii care erau înnotători şi aveau bărci aveau o capacitate mai mare de a folosi lacul; cum erau cetățeni de onoare, meritau acest privilegiu
5. Dreptul la vot	Putem deduce că oamenii de toate vârstele doreau să-şi exercite dreptul la vot	Unii oameni aveau 18 ani sau mai puțin de 18 ani	Oamenii mai bătrâni erau conservatori şi nu aveau capacitatea să voteze pentru progres
6. Locuri de muncă	Putem deduce că toți cei care solicitau locuri de muncă au nevoie de ele	Unii oameni aveau mai mulți copii decât alții; unii oameni aveau o capacitate de muncă mai mare decât alții	Oamenii cu cei mai mulți copii aveau o nevoie mai mare de loc de muncă chiar dacă aveau o capacitate de muncă mai mică decât alții
7. Tratament medical	Putem deduce că toți oamenii care veneau la clinică aveau nevoie de tratament medical	Unii oameni au ajuns la clinică mai devreme decât alții; unii oameni erau mai bolnavi decât alții	Oamenii care au ajuns primii aveau prioritate la consult medical chiar dacă cei care au venit mai târziu erau mai grav bolnavi

Cereți elevilor să precizeze dacă sunt de acord sau dacă sunt împotriva distribuirii beneficiilor sau îndatoririlor din fiecare situație. Încurajați elevii să-şi susțină cu argumente opiniile.

E. Încheierea lecției

Puneți elevii să recitească „Obiectivele lecției”. Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 3

CUM POT FI FOLOSITE INSTRUMENTELE INTELECTUALE LA EXAMINAREA PROBLEMELOR DE DREPTATE DISTRIBUTIVĂ?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Invitați un grup de 3 elevi în fața clasei. Spuneți-le că trebuie să decidă cum vor împărți ceva dulce, cum ar fi, spre exemplu, un baton de ciocolată.

După o scurtă discuție cu clasa, identificați un elev căruia îi este foame tot timpul, un altul care ține un regim şi al treilea care urmează să primească un premiu pentru performanțele deosebite la un test. Oferiți aceste informații suplimentare grupului şi cereți elevilor să explice cum au decis să împartă ciocolata. Explicați elevilor că în această lecție vor învăța cum să folosească un număr de criterii pentru distribuirea beneficiilor şi îndatoririlor.

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției", cereți clasei să citească „Obiectivele lecției" din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții

Folosirea principiului egalității

Cereți elevilor să citească paragraful „Folosirea principiului egalității". Solicitați elevilor să revadă răspunsurile la întrebările exercițiului pentru stimularea gândirii critice „Identificarea şi evaluarea principiului egalității" de la lecția 2. Au considerat, pentru fiecare situație prezentată, că distribuirea beneficiilor şi îndatoririlor ar putea fi nedreaptă? Care dintre decizii s-a bazat pe asemănări şi deosebiri nerelevante? Reamintiți elevilor că atunci când folosim principiul egalității şi termenii de nevoie, capacitate şi merit, apelăm la un set de instrumente intelectuale necesare pentru a rezolva problemele dreptății distributive. Stabiliți timpul necesar pentru completarea exercițiului. După ce elevii au completat exercițiul, cereți-le să prezinte răspunsurile, clasei.

C. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Examinarea nevoilor, capacităților şi meritelor

Cereți elevilor să lucreze individual sau cu un partener pentru a completa exercițiul pentru stimularea gândirii critice „Examinarea nevoilor, capacităților şi meritelor". Citiți instrucțiunile pentru completarea exercițiului şi, dacă veți considera necesar, puteți citi cu elevii conținutul exercițiului. Stabiliți timpul de lucru. După ce elevii şi-au încheiat activitatea, cereți-le să prezinte rezultatele, clasei.

Treceți în revistă întrebările din paragraful „Ce credeți voi?" şi cereți elevilor să răspundă la întrebări. Stabiliți timpul necesar pentru consemnarea răspunsurilor.

După ce elevii au terminat, cereți-le să prezinte clasei, răspunsurile.

D. Lectură şi discuții
Luarea în considerare a altor valori şi interese

Puneți elevii să citească paragraful „Luarea în considerare a altor valori şi interese". Cereți elevilor să definească termenii valoare şi interes şi să ofere exemple de valori şi interese din activitatea lor. Scrieți răspunsurile pe tablă.

E. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Poziția dreptății în raport cu conflictul dintre valori şi interese

Cereți elevilor să lucreze în grupuri de 3-5 elevi pentru completarea exercițiului pentru stimularea gândirii critice „Poziția dreptății în raport cu conflictul dintre valori şi interese".

Citiți fragmentul „O inundație dezastruoasă" şi rezumați conținutul acestuia. Citiți apoi instrumentele pentru completarea exercițiului şi treceți în revistă întrebările din paragraful „Ce credeți voi?". Stabiliți timpul de lucru. După ce elevii şi-au încheiat activitatea, cereți-le să prezinte răspunsurile lor, clasei. Elevii ar trebui să se simtă liberi în a susține orice poziție în legătură cu această problemă, argumentându-şi punctul de vedere. Ajutați elevii să înțeleagă că, uneori, alte valori şi interese pot fi importante în adoptarea unei poziții.

F. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Examinarea dificultăților frecvente care apar în aplicarea principiului egalității

Puneți elevii să lucreze în grupuri de 3-5 elevi pentru completarea exercițiului pentru stimularea gândirii critice „Examinarea dificultăților frecvente care apar în aplicarea principiului egalității". Citiți instrucțiunile necesare pentru completarea exercițiului şi treceți în revistă întrebările cuprinse în paragraful „Ce credeți voi?". Reamintiți elevilor care sunt cele mai obişnuite dificultăți care apar atunci când ne referim la principiul egalității. Stabiliți timpul de lucru şi, după ce elevii şi-au încheiat activitatea, cereți-le să prezinte răspunsurile, clasei.

G. Încheierea lecției

Puneți elevii să recitească „Obiectivele lecției". Distribuiți fiecărui grup ziare sau reviste. Cereți elevilor să selecteze articolele în care este vorba despre problemele dreptății. Cereți fiecărui grup să prezinte clasei, articolele selectate. Cereți fiecărui grup să identifice tipul sau tipurile de dreptate despre care este vorba în articol.

Întrebați elevii de ce cred ei că este necesar să clasificăm problemele dreptății în distributivă, corectivă, procedurală.

Puneți elevii să recitească „Obiectivele lecției". Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 4

CINE AR TREBUI SĂ OBȚINĂ LOCUL DE MUNCĂ?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Introduceți elevii în problematica lecției cerându-le să explice cum pot folosi instrumentele intelectuale pentru a decide cine trebuie să beneficieze de angajarea la Consiliul local.

B. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Alegerea unei persoane pentru o slujbă

Exercițiul pentru stimularea gândirii critice solicită participarea elevilor la un joc de rol. Înainte de a introduce jocul de rol, scrieți pe tablă următoarele roluri:

- Angajații primăriei (funcționarii)
- Bill Spangler
- Kim Villas
- Charles Daly
- Dotty Vickers.

Citiți instrucțiunile pentru participarea la exercițiul pentru stimularea gândirii critice „Alegerea unei persoane pentru o slujbă”. Ajutați elevii să înțeleagă obligațiile funcționarilor primăriei şi modul în care se va desfăşura jocul de rol.

Puneți elevii să citească paragraful „Cine trebuie selectat pentru postul de consilier?”. Întocmiți o listă cu responsabilitățile postului de consilier şi scrieți-o pe tablă.

Cereți elevilor să identifice argumente pentru susținerea unui candidat din partea fiecărui grup.

Puneți elevii să realizeze portretul fiecărui candidat.

Împărțiți clasa în 5 grupuri, corespunzătoare rolurilor scrise pe tablă. Distribuiți fiecărui elev câte o copie a „Tabelului cu instrumentele intelectuale

care pot fi folosite pentru problemele de dreptate distributivă" din Manualul elevului. Stabiliți timpul necesar fiecărui grup pentru a completa tabelul şi pentru a-şi pregăti poziția.

C. Încheierea lecției

La încheierea jocului de rol, cereți reprezentanților primăriei (funcționarii) să prezinte candidatul ales şi să precizeze motivele pe baza cărora s-a realizat alegerea.

Scrieți răspunsurile primite pe tablă.

Cereți clasei să răspundă la următoarele întrebări:

- Care au fost asemănările şi deosebirile dintre candidați care au stat la baza recomandării angajaților primăriei?
- Care a fost importanța relativă acordată criteriilor de nevoie, capacitate, merit?
- Ce alte valori şi interese, altele decât dreptatea au fost luate în calcul?
- În ce măsură instrumentele intelectuale le-au fost utile în susținerea poziției lor?

Puneți elevii să recitească „Obiectivele lecției". Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 5

CUM AȚI SELECTA ELEVII PENTRU A PARTICIPA LA UN PROGRAM MUZICAL?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Prezentați elevilor o imagine care să sugereze o selecție pentru domeniul muzical. Cereți elevilor să răspundă la următoarea întrebare: De ce consideră că este drept ca elevii să fie selectați pentru o clasă specială de educație muzicală?

B. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Evaluarea corectitudinii unui plan

În cele 2 exerciții pentru stimularea gândirii critice din această lecție elevii vor simula o şedință cu participarea consiliului şcolii. Această parte a lecției oferă informațiile de bază pentru participarea la activitate.

Puneți elevii să citească exercițiul pentru stimularea gândirii critice „Evaluarea corectitudinii unui plan”. Rezumați conținutul paragrafului sau solicitați elevilor să facă acest lucru. Cereți elevilor să explice motivele care au stat la baza acestei acțiuni şi să descrie în detaliu planul. Scrieți răspunsurile lor pe tablă.

C. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Simularea unei şedințe a consiliului şcolii

Înainte de a introduce jocul de rol, scrieți pe tablă următoarele roluri:

- Directorul şcolii şi echipa sa
- Elevii şi părinții adepți ai egalității între elevi
- Societatea de muzică
- Consiliul şcolii Farmington.

Puneți elevii să citească exercițiul pentru stimularea gândirii critice. Cereți elevilor să descrie fiecare rol prezent în activitate. Treceți în revistă instrucțiunile pentru organizarea şedinței.

Împărțiți clasa în patru grupuri, reprezentând rolurile scrise pe tablă. Rezervați suficient timp pentru grupuri pentru evaluarea planului şi pentru pregătirea poziției lor.

Distribuiți fiecărui elev câte o copie a „Tabelului cu instrumentele intelectuale care pot fi folosite pentru problemele de dreptate distributivă" din Manualul elevului. Dacă veți invita la activitate un reprezentant al consiliului şcolii, rugați-l să-i ajute pe elevi pentru rolul consiliului şcolii Farmington. Acest reprezentant ar putea ajuta elevii în pregătirea rolului lor şi în participarea la şedință. Este important ca invitatul să rămână la activitate până la sfârşitul lecției şi să-i ajute pe elevi în adoptarea şi susținerea deciziei privind problemele dreptății distributive.

D. Încheierea lecției

În încheierea jocului de rol, cereți consiliului şcolii Farmington să prezinte deciziile în legătură cu clasa specială de muzică şi cu distribuirea oportunităților de participare la programul special de educație muzicală. Întrebați membrii consiliului şcolii care au fost argumentele care au stat la baza deciziei lor. Scrieți răspunsurile pe tablă. Cereți clasei să răspundă la următoarele întrebări:

- Ce fel de asemănări şi deosebiri, în ceea ce priveşte potențialul muzical al elevilor, au stat la baza deciziei?
- Ce importanță relativă au acordat criteriilor nevoie, capacitate, merit?
- Care au fost avantajele şi dezavantajele în aprecierea a ceea ce este drept în această situație?
- Ce valori şi interese, altele decât dreptatea, ar fi utile conducerii şcolii în luarea deciziei?
- În ce măsură instrumentele intelectuale pentru problemele dreptății distributive au fost utile în luarea unei decizii în această problemă?

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției". Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 6

CARE SUNT SCOPURILE DREPTĂȚII CORECTIVE?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Distribuiți fiecărui elev un articol de ziar care cuprinde un răspuns la o întrebare privind un lucru greşit, o insultă sau ambele. Cereți elevilor să recitească articolul şi să discute dacă ei cred că răspunsul este corect sau nu.

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției" puneți elevii să citească „Obiectivele lecției" din Manualul elevului.

B. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Examinarea problemelor dreptății corective

Cereți elevilor să lucreze în grupuri de 3-5 elevi pentru completarea exercițiului pentru stimularea gândirii critice. Citiți instrucțiunile pentru completarea exercițiului şi treceți în revistă întrebările din paragraful „Ce credeți voi?". Stabiliți timpul necesar pentru completarea exercițiului. Puneți elevii să prezinte clasei răspunsurile lor.

C. Lectură şi discuții
De ce este nevoie de dreptate corectivă?

Scrieți pe tablă termenul **dreptate corectivă**. Puneți elevii să citească paragraful „De ce este nevoie de dreptate corectivă?".

Cereți elevilor să definească termenul scris pe tablă. Discutați de ce cred ei că oamenii care trăiesc împreună în diferite grupuri au nevoie de dreptate corectivă.

Cereți elevilor să identifice, pe baza experienței lor, situații în care a fost nevoie de dreptate corectivă. Scrieți pe tablă răspunsurile lor.

Cereți elevilor să identifice câteva răspunsuri față de un lucru greşit sau față de o daună discutate în text. Discutați în ce măsură aceste răspunsuri ar putea corecta situațiile descrise de elevi.

D. Lectură şi discuţii

Care sunt scopurile dreptăţii corective?

Puneţi elevii să citească paragraful „Care sunt scopurile dreptăţii corective?”. Ajutaţi elevii să înţeleagă că principalul scop al dreptăţii corective este să îndrepte lucrurile şi să le aşeze pe calea dreaptă. Discutaţi cu clasa care este raţiunea pe care ei o consideră importantă pentru ca lucrurile să fie aşezate pe calea dreaptă.

Explicaţi elevilor că există şi alte scopuri ale dreptăţii corective.

Cereţi elevilor să definească următorii termeni: **corecţia**, **prevenirea**, **descurajarea**. Discutaţi cu clasa importanţa acestor scopuri ale dreptăţii corective pentru societate.

E. Încheierea lecţiei

Cereţi elevilor să identifice o persoană pe care ei o cunosc sau despre care au citit şi care s-a confruntat cu o situaţie în care era prezentă problema dreptăţii corective. Elevii se pot referi la judecători, profesori, inspectori, părinţi, elevi.

Cereţi elevilor să ilustreze printr-un desen situaţia identificată. Cereţi elevilor să scrie un enunţ sugerat de desen în care să explice despre ce scop al dreptăţii corective este vorba (corecţie, prevenire, descurajare).

Cereţi elevilor să prezinte rezultatele clasei.

Cereţi elevilor să recitească „Obiectivele lecţiei”. Cereţi elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecţiei.

LECȚIA 7

CE INSTRUMENTE INTELECTUALE SUNT UTILIZATE PENTRU ADOPTAREA DECIZIILOR REFERITOARE LA PROBLEMELE DE DREPTATE CORECTIVĂ?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Reamintiți clasei despre necesitatea de a folosi instrumente intelectuale în evaluarea, luarea şi definirea pozițiilor în ceea ce priveşte problemele dreptății corective.

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției" puneți elevii să citească „Obiectivele lecției" din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții:
Cum putem decide într-un mod corect sau corespunzător sentințele pentru infracțiuni sau daune?

Puneți elevii să citească paragraful „Cum putem decide într-un mod corect sau corespunzător sentințele pentru infracțiuni sau daune?". Reamintiți elevilor că scopurile dreptății corective sunt să aşeze lucrurile pe calea dreaptă atunci când s-a comis o infracțiune sau o daună.

Discutați cu elevii de ce cred ei că uneori este simplu, iar alteori este complicat să decidem în legătură cu ceea ce este drept.

Cereți elevilor să exemplifice aceste situații pe baza lecturilor lor.

Reamintiți clasei că instrumentele ar putea fi de folos atunci când decidem ce este de făcut în asemenea situații.

C. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Examinarea instrumentelor intelectuale

Exercițiul pentru stimularea gândirii critice introduce primii trei dintre cei cinci paşi în folosirea instrumentelor intelectuale pentru dreptatea corectivă (elevii vor învăța alți doi paşi în lecția 8).

Scrieți pe tablă primii trei paşi:

1. **Ientificarea caracteristicilor importante ale unei infracțiuni sau daune.**
2. **Identificarea caracteristicilor importante ale persoanei sau ale persoanelor cauzatoare de infracțiuni sau daune.**
3. **Identificarea caracteristicilor importante ale persoanei sau ale persoanelor care au fost afectate de acea infracțiune sau daună.**

În timp ce discutați materialul din această lecție, scrieți pe tablă termenii importanți şi informațiile asociate fiecărui pas. Rezultatul ar trebui să fie o bună înțelegere a instrumentelor, folosirea lor în situațiile prezentate, dar şi în alte situații identificate de elevi pe baza experienței lor.

Puneți elevii să citească exercițiul pentru stimularea gândirii critice „Examinarea instrumentelor intelectuale". Puteți proceda în mai multe feluri: să citiți cu elevii textul şi apoi să discutați, să discutați după ce elevii au citit textul sau să puneți elevii să lucreze în grupuri mici, caz în care veți distribui fiecărui grup o parte din material.

Discutați pasul 1:

- Cereți elevilor să citească secțiunea 1.a.
- Cereți elevilor să definească infracțiunea şi dauna.
- Scrieți pe tablă răspunsurile elevilor.
- Cereți elevilor să citească exemplele de la 1.a şi să le clasifice în infracțiuni, daune sau ambele.

Discutați secțiunea 1.b cu clasa. Reamintiți elevilor că atunci când vorbim despre problemele dreptății corective trebuie să cunoaştem gravitatea infracțiunii sau daunei, luând în calcul:

1) **măsura**
2) **durata**
3) **impactul**
4) **gravitatea**.

Definiți termenii, unde este nevoie şi examinați, apoi, exemplele din text.

Discutați pasul 2:

- Cereți elevilor să citească secțiunea 2.a.
- Întrebați elevii ce se înțelege prin „starea mentală" a unei persoane.
- Reamintiți clasei că, pentru a determina starea mentală a unei persoane trebuie să luăm în considerare:
  1) **intenția**
  2) **nepăsarea**
  3) **neatenția**
  4) **cunoaşterea consecințelor probabile**

5) **controlul**
6) **datoria sau obligația**
7) **alte valori şi interese importante.**

- Puneți elevii să citească situațiile imaginare prezentate (de la a.1 la a.7). Definiți termenii, unde este necesar, atunci când examinați exemplele prezentate în material.
- Puneți elevii să analizeze starea mentală a lui Xavier Kahn în timpul evenimentelor descrise şi să prezinte clasei opinia lor.
- Discutați paşii următori (de la 2.b la 2.e) cu clasa:
  a) **trecutul persoanei**
  b) **caracterul**
  c) **sentimentele**
  d) **rolul persoanei** în cauzarea infracțiunii sau daunei.

Discutați pasul 3:

- Explicați că este, de asemenea, important să cunoaştem principalele caracteristici ale persoanei sau persoanelor care au suferit infracțiunea sau dauna.
- Puneți elevii să citească situațiile 3.a-3.b. Definiți termenii, unde este necesar, când analizați situațiile din text.
- Cereți elevilor să răspundă la întrebările din paragraful „Ce credeți voi?”.
- Cereți elevilor să prezinte clasei, răspunsurile lor.

D. Încheierea lecției

Puneți elevii să lucreze în grupuri de 3-5 elevi. Distribuiți fiecărui grup ziare sau reviste. Cereți elevilor să selecteze articolele care se referă la problemele dreptății corective. Cereți elevilor să determine ce instrumente intelectuale au fost folosite pentru luarea deciziei în legătură cu infracțiunile sau daunele descrise în articol.

Cereți elevilor să prezinte clasei, rezultatele activității lor.

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției”. Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 8

CE SENTINȚE PUTEM DA LA INFRACȚIUNI ŞI DAUNE?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției” puneți elevii să citească „Obiectivele lecției” din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții
Care sunt cei cinci paşi utilizați în examinarea problemelor de dreptate corectivă?

Această lecție dă posibilitatea unei reactualizări a celor cinci paşi ai instrumentelor intelectuale folosite în problemele dreptății corective.

Puneți elevii să citească paragraful „Care sunt cei cinci paşi utilizați în examinarea problemelor de dreptate corectivă?”

Revedeți primii trei paşi care au fost studiați în lecția 7.

Scrieți pe tablă următorii doi paşi:

4. **Examinarea sentințelor pentru infracțiuni şi daune şi scopurile acestora.**
5. **Luarea în considerare a valorilor şi intereselor necesare pentru a decide care ar fi sentința cea mai bună.**

C. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Examinarea instrumentelor intelectuale

În acest exercițiu elevii vor examina ultimii doi paşi ai instrumentelor intelectuale pentru problemele de dreptate corectivă.

În timp ce parcurgeți materialul prezentat în lecție, scrieți pe tablă termenii importanți şi informațiile asociate fiecărui pas.

Puneți elevii să citească exercițiul pentru stimularea gândirii critice „Examinarea instrumentelor intelectuale”. Puteți proceda în felul următor: în timp ce elevii citesc, discutați sau cereți elevilor să lucreze în grupuri mici, caz în care repartizați fiecărui grup o parte din text şi apoi cereți fiecărui grup să prezinte clasei, materialul.

Discutați pasul 4:

- Reamintiți elevilor că scopurile dreptății corective sunt: corecția, prevenirea şi descurajarea.
- Explicați-le că scopurile unor reacții la infracțiuni sau daune pot urmări:
  a) **informarea**
  b) **trecerea cu vederea sau ignorarea**
  c) **iertarea sau prezentarea scuzelor**
  d) **pedepsirea**
  e) **înapoierea lucrului furat**
  f) **compensația**
  g) **tratamentul sau educația**
- Cereți elevilor să citească secțiunea 4.a-4.g. Discutați fiecare situație cu elevii. Definiți termenii, unde este necesar şi examinați exemplele prezentate în text.
- Discutați scopul fiecărei reacții la o infracțiune sau la o daună.

Discutați pasul 5:

- Explicați clasei că atunci când încercăm să decidem care este reacția la o infracțiune sau la o daună trebuie să luăm în calcul valorile şi interesele care apar într-o situație particulară (în fiecare caz în parte).
- Valorile şi interesele care ar trebui luate în considerare sunt:
  a) **corectarea infracțiunii sau daunei**
  b) **oprirea sau prevenirea infracțiunilor sau daunelor în viitor**
  c) **dreptatea distributivă**
  d) **demnitatea umană**
  e) **ocrotirea vieții oamenilor**
  f) **caracterul practic**
  g) **libertatea**
  h) **proporționalitatea**
  i) **dorința de răzbunare**
- Cereți elevilor să citească secțiunile 5.a-5.i.
- Discutați fiecare situație în parte.
- Definiți termenii, unde este necesar, examinați fiecare exemplu care se regăseşte în text.
- Explicați elevilor că, uneori, poate să apară un conflict între valorile şi interesele pe care le-au studiat.
- Citiți exemplul din manual şi solicitați elevilor să ofere un alt exemplu, pe baza experienței lor.

- Puneți elevii să răspundă la întrebările din paragraful „Ce credeți voi?”, apoi, cereți-le să prezinte clasei răspunsurile lor.

D. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Adoptarea unei anumite poziții într-o problemă de dreptate corectivă

Puneți elevii să lucreze în grupuri de 3-5 elevi pentru a completa exercițiul pentru stimularea gândirii critice „Adoptarea unei anumite poziții într-o problemă de dreptate corectivă”.

Cereți elevilor să citească şi să rezume fragmentul „Accidentul”.

Citiți instrucțiunile pentru completarea exercițiului şi treceți în revistă întrebările din paragraful „Ce credeți voi?”.

Distribuiți fiecărui elev câte o copie a „Tabelului cu instrumentele intelectuale care pot fi folosite pentru problemele de dreptate corectivă” din Manualul elevului.

Stabiliți timpul necesar pentru parcurgerea celor cinci paşi, pentru luarea şi susținerea unei poziții față de infracțiunile şi daunele descrise în situațiile prezentate.

E. Încheierea lecției

Cereți elevilor să prezinte clasei răspunsurile lor.

Scrieți pe tablă următoarea scală de apreciere:

- Puternic de acord
- De acord
- Nedecis
- Impotrivă
- Puternic împotrivă.

Cereți elevilor să analizeze fiecare situație în parte şi să scrie răspunsurile în dreptul uneia dintre cele cinci trepte de apreciere.

Stabiliți timpul necesar pentru ca elevii să stabilească şi să explice motivele opțiunii pentru încadrarea într-o anumită treaptă a scalei.

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției”. Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 9

CUM AȚI RĂSPUNDE LA INFRACȚIUNILE ŞI DAUNELE DESCRISE ÎN ACEASTĂ LECȚIE?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției” puneți elevii să citească „Obiectivele lecției” din Manualul elevului.

B. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Situarea pe o anumită poziție într-o problemă de dreptate corectivă

Puneți elevii să lucreze în grupuri formate din 3-5 elevi pentru a completa exercițiul pentru stimularea gândirii critice şi rezuma conținutul textului citit.

Citiți instrucțiunile necesare pentru completarea exercițiului şi treceți în revistă întrebările de la paragraful „Ce credeți voi?”.

Distribuiți fiecărui elev câte o copie a „Tabelului cu instrumentele intelectuale care pot fi folosite pentru problemele de dreptate corectivă” din Manualul elevului.

Stabiliți timpul necesar pentru evaluarea infracțiunilor şi daunelor prezentate şi pentru stabilirea poziției elevilor în legătură cu acestea. Puteți invita un magistrat (judecător, avocat) care să ajute elevii să înțeleagă problemele legale existente în situația respectivă. În acest caz, este important ca magistratul să rămână până la sfârşitul lecției şi să ajute elevii în evaluarea situației şi în adoptarea unei poziții față de infracțiunile prezentate.

C. Încheierea lecției

Cereți elevilor să prezinte clasei, răspunsurile lor şi să răspundă la următoarele întrebări:

- au fost sentințele drepte şi corespunzătoare infracțiunilor şi daunelor descrise în această situație?

- cum ar putea sentințele să prevină şi să evite, pe viitor, asemenea situații?
- ce alte valori şi interese pot fi luate în considerare în această situație?
- în ce a constat importanța folosirii celor cinci paşi pentru adoptarea unei decizii în această situație?

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției”. Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 10

CARE AR TREBUI SĂ FIE RĂSPUNSURILE CORECTE LA POLUAREA RÂULUI DESCRISĂ ÎN ACEASTĂ LECȚIE?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Cereți elevilor să identifice câteva probleme în legătură cu mediul natural din comunitatea lor. Întrebați-i cum ar decide în legătură cu problemele dreptății într-o situație similară cu cea descrisă în lecție.

Puneți elevii să citească „Obiectivele lecției” din Manualul elevului.

B. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Adoptarea unei poziții privind o problemă de mediu

Acest exercițiu simulează şedința unui consiliu orăşenesc.

Cereți elevilor să citească fragmentul James Creek şi apoi să descrie beneficiile economice pentru micul oraş ca urmare a construirii uzinei chimice precum şi problemele care s-ar putea să apară.

Puneți elevii să lucreze în grupuri formate din 3-5 elevi pentru completarea exercițiului pentru stimularea gândirii critice.

Citiți instrucțiunile de completare a exercițiului şi treceți în revistă întrebările cuprinse în paragraful „Ce credeți voi?”.

Distribuiți fiecărui elev câte o copie a „Tabelului cu instrumentele intelectuale care pot fi folosite pentru problemele de dreptate corectivă”. Stabiliți timpul necesar pentru ca elevii să evalueze infracțiunile şi daunele din această situație şi să stabilească ce cred ei în legătură cu această problemă. Puteți invita un magistrat (judecător sau avocat) care să-i ajute pe elevi să înțeleagă legea şi problemele legate de situația prezentată în lecție.

C. Încheierea lecției

La încheierea simulării, cereți consiliului orăşenesc să prezinte clasei poziția adoptată față de infracțiunile şi daunele din situația prezentată. Cereți membrilor consiliului să prezinte rațiunile care au stat la baza poziției adoptate.

Scrieți pe tablă răspunsurile lor.

Sugerați invitatului să participe la discuția care urmează.

Cereți clasei să răspundă la următoarele întrebări:

- au fost sentințele la infracțiunile şi daunele descrise în întâmplarea prezentată, corecte?
- cum ar putea aceste sentințe să prevină sau să descurajeze, pe viitor, asemenea infracțiuni?
- ce alte valori şi interese pot fi luate în considerare în această situație?
- în ce măsură instrumentele intelectuale pentru problemele de dreptate corectivă au fost utile în stabilirea unei anumite poziții?

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției”. Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 11

CE ESTE DREPTATEA PROCEDURALĂ?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Cereți elevilor să-şi imagineze că sunt subiectul unui proces. Care ar putea fi posibilele rețineri (rezerve) în legătură cu informațiile prezentate? Ce proceduri ar trebui să urmeze curtea în determinarea vinovăției sau nevinovăției cuiva?

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției” puneți elevii să citească „Obiectivele lecției” din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții

Care sunt scopurile dreptății procedurale?

Puneți elevii să citească paragraful „Care sunt scopurile dreptății procedurale?

Cereți elevilor să definească termenul de **dreptate procedurală** şi să identifice trei scopuri asociate acesteia. Răspunsurile ar putea include următoarele:

- Să mărească şansele de descoperire a informației necesare, să ia decizii înțelepte şi corecte
- Să asigure utilizarea înțeleaptă şi dreaptă a informației în luarea deciziilor
- Să protejeze valori şi interese importante precum dreptul la intimitate, demnitatea umană, libertatea, dreptatea distributivă şi eficiența.

C. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice

Examinarea problemelor de dreptate procedurală

Puneți elevii să lucreze cu un partener pentru a completa exercițiul pentru stimularea gândirii critice „Examinarea problemelor de dreptate procedurală”.

Citiți instrucțiunile necesare pentru completarea exercițiului şi treceți în revistă întrebările din paragraful „Ce credeți voi?”. Cereți elevilor să prezinte clasei răspunsurile lor.

D. Lectură şi discuții
De ce este importantă dreptatea procedurală?

Puneți elevii să citească paragraful „De ce este importantă dreptatea procedurală?”. Discutați răspunsurile lor cu ajutorul întrebărilor din paragraful „Ce credeți voi?”.

E. Lectură şi discuții
De ce sunt responsabile judecătoriile în legătură cu utilizarea unor proceduri corecte?

Puneți elevii să citească paragraful „De ce sunt responsabile judecătoriile în legătură cu utilizarea unor proceduri corecte?”.

Discutați cu elevii de ce cred ei că dreptatea procedurală limitează puterea autorităților prin intermediul legilor şi judecăților.

Puneți elevii să lucreze în grupuri formate din 3 elevi.

Distribuiți fiecărui grup câte o copie a Declarației Universale a Drepturilor Omului. Cereți elevilor să identifice elemente ale dreptății procedurale şi apoi să precizeze ce valori importante şi interese impun ca aceste elemente să fie respectate de către guverne.

F. Încheierea lecției

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției”. Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 12

CUM PUTEM EVALUA PROCEDURILE PENTRU A DECIDE DACĂ ACESTEA SUNT CORECTE?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

În timp ce scrieți pe tablă „Conceptele lecției” puneți elevii să citească „Obiectivele lecției” din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții
Ce idei sunt utile în examinarea problemelor de dreptate procedurală?

Puneți elevii să citească paragraful „Ce idei sunt utile în examinarea problemelor de dreptate procedurală?”.

Treceți în revistă cu elevii scopurile dreptății procedurale şi explicați că aceste scopuri ne pot ajuta să decidem dacă procedurile au fost sau nu corecte.

Explicați elevilor că instrumentele intelectuale folosite în lecție îi vor ajuta să aprecieze cât de bine servesc procedurile primele două scopuri ale dreptății procedurale.

C. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Examinarea instrumentelor intelectuale

Acest exercițiu introduce trei dintre cei patru paşi ai instrumentelor intelectuale pentru dreptatea procedurală (cel de-al patrulea pas va fi studiat în lecția 13). Scrieți pe tablă primii trei paşi:

1. identificarea scopurilor procedurilor - strângerea informațiilor
2. evaluarea procedurilor folosite în strângerea informațiilor
3. evaluarea procedurilor utilizate pentru a lua o decizie.

În timp ce parcurgeți materialul lecției, scrieți pe tablă termenii importanți şi informațiile corespunzătoare pentru fiecare pas. Rezultatul ar trebui să fie: înțelegerea instrumentelor, aplicarea lor la situația prezentată, folosirea lor în alte situații observate sau trăite de elevi.

Puneți elevii să citească exercițiul pentru stimularea gândirii critice „Examinarea instrumentelor intelectuale” fie individual, fie lucrând în grupuri mici, caz în care repartizați fiecărui grup un fragment din text.

Discutați pasul 1:

- Puneți elevii să citească pasul 1 şi cereți-le să identifice întrebările-cheie necesare pentru a **identifica scopurile procedurilor - strângerea informațiilor**:
  - **Ce informație poate fi găsită?**
  - **De ce este necesară această informație?**
- Puneți elevii să citească cele două exemple prezentate şi, cu ajutorul întrebărilor să determine ce informație poate fi găsită, în fiecare caz şi de ce este nevoie de ea.

Discutați pasul 2:

- Puneți elevii să citească pasul 2 şi cereți-le să identifice întrebările-cheie folosite pentru a **evalua procedurile folosite pentru strângerea informațiilor**:
  - **Asigură procedurile faptul că sunt adunate toate informațiile necesare pentru luarea unei decizii juste şi raționale?**
- Reamintiți clasei că pentru a determina dacă au fost strânse sau nu informațiile relevante ar trebui să luăm în considerare:
  a) **înțelegerea**
  b) **înştiințarea**
  c) **prezentarea efectivă**
  d) **predicția şi flexibilitatea**
  e) **încrederea.**
- Definiți termenii, acolo unde este necesar şi examinați exemplele prezentate în manual.

Discutați pasul 3:

- Puneți elevii să citească pasul 3 şi cereți-le să identifice întrebarea cheie folosită pentru a **evalua procedurile folosite pentru luarea deciziei**:
  - **Asigură procedurile faptul că informația culeasă va fi utilizată corect?**
- Reamintiți clasei că pentru a determina dacă informațiile au fost utilizate corect sau nu ar trebui să luăm în considerare următoarele:
  a) **imparțialitatea**
  b) **observarea publică**
  c) **accesul la detectarea şi corectarea erorilor.**

- Definiți termenii, acolo unde este necesar şi examinați exemplele prezentate în manual.

Puneți elevii să răspundă la întrebările din paragraful „Ce credeți voi?” şi apoi să prezinte clasei, răspunsurile.

D. Încheierea lecției

Puneți elevii să lucreze în grupuri de 3-5 elevi. Distribuiți fiecărui grup ziare şi/sau reviste. Cereți-le să selecteze articole care au legătură cu problemele dreptății procedurale. Puteți distribui fiecărui elev câte o copie a „Tabelului cu instrumentele intelectuale care pot fi folosite pentru problemele de dreptate procedurală” din Manualul elevului, de la lecția 13. Cereți elevilor să folosească aceste instrumente în analiza articolului şi apoi, la încheierea activității, să prezinte clasei, rezultatele.

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției”. Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 13

CE ALTE VALORI ŞI INTERESE AR TREBUI LUATE ÎN CONSIDERARE ATUNCI CÂND DECIDEM DACĂ PROCEDURILE SUNT SAU NU CORECTE?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Puneți elevii să citească „Obiectivele lecției" din Manualul elevului.

B. Lectură şi discuții
Luarea în considerare a valorilor şi intereselor

Puneți elevii să citească paragraful „Luarea în considerare a valorilor şi intereselor". Reamintiți elevilor că în timp ce unele proceduri ar putea fi eficiente pentru strângerea informațiilor, acestea ar putea fi nedrepte întrucât încalcă valori şi interese importante cum ar fi intimitatea persoanei şi demnitatea umană.

C. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Examinarea instrumentelor intelectuale

Pe parcursul acestui exercițiu elevii vor examina cel de-al patrulea pas al instrumentelor intelectuale pentru dreptatea procedurală. Scrieți pe tablă cel de-al patrulea pas:

4. luarea în considerare a valorilor şi intereselor.

Pe măsură ce parcurgeți materialul lecției, scrieți pe tablă termenii importanți şi informațiile asociate acestui pas.

Puneți elevii să citească exercițiul pentru stimularea gândirii critice „Examinarea instrumentelor intelectuale" (pentru completarea exercițiului puteți proceda astfel: fie discutați cu întreaga clasă după ce elevii au citit textul, fie puneți elevii să lucreze în grupuri mici, caz în care repartizați fiecărui grup un fragment din text şi apoi cereți grupurilor să prezinte clasei, materialul).

Discutați pasul 4:

- Puneți elevii să citească pasul 4 şi cereți-le să identifice întrebarea cheie pentru a-i **ajuta să înțeleagă cum sunt protejate valorile şi interesele**:
  - **Protejează procedurile valorile şi interesele?**
- Reamintiți clasei că pentru a determina dacă procedurile protejează valorile şi interesele ar trebui să vedem dacă procedura încalcă următoarele:
  a) **dreptul la intimitate** şi **libertate**
  b) ideile fundamentale privind **demnitatea umană**
  c) principiile **dreptății distributive**
  d) **considerații practice** rezonabile.
- Definiți termenii, acolo unde este necesar şi examinați exemplele prezentate în manual.

Puneți elevii să răspundă la întrebările din paragraful „Ce credeți voi?" şi apoi să prezinte clasei, răspunsurile.

D. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Evaluarea procedurilor dintr-un proces celebru

Puneți elevii să lucreze în grupuri de 3-5 elevi pentru completarea exercițiului pentru stimularea gândirii critice „Evaluarea procedurilor dintr-un proces celebru".

Cereți elevilor să citească şi să rezume fragmentul *Procesul lui Sir Walter Raleigh*.

Citiți instrucțiunile pentru completarea exercițiului şi treceți în revistă întrebările din paragraful „Ce credeți voi?".

Distribuiți fiecărui elev câte o copie a „Tabelului cu Instrumentele intelectuale care pot fi folosite pentru problemele de dreptate procedurală" din Manualul elevului. Stabiliți timpul necesar pentru ca elevii să evalueze procedurile şi să-şi stabilească poziția față de problemele din situația prezentată.

E. Încheierea lecției

Cereți elevilor să prezinte clasei rezultatele obținute pe baza folosirii instrumentelor intelectuale pentru evaluarea şi luarea unei decizii în legătură cu corectitudinea procedurilor folosite pentru strângerea informațiilor şi luarea deciziilor în cazul prezentat.

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției". Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 14

AU FOST CORECTE PROCEDURILE UTILIZATE ÎN ACEASTĂ SITUAȚIE?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Întrebați elevii în legătură cu procedurile pe care ei le consideră utile în strângerea informațiilor şi în luarea deciziei în ceea ce priveşte disciplina şcolară.

Puneți elevii să citească „Obiectivele lecției” din Manualul elevului.

B. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Evaluarea, luarea şi apărarea pozițiilor

În această lecție, elevii vor simula o şedință imaginară la judecătorie.

Scrieți pe tablă următoarele roluri:

- avocații şcolii
- avocații elevilor
- judecătorii.

Puneți elevii să citească exercițiul pentru stimularea gândirii critice „Evaluarea, luarea şi apărarea pozițiilor”.

Cereți elevilor să citească fragmentul „Examenul de stat” şi să prezinte ideile principale ale textului.

Revedeți cu elevii instrucțiunile pentru completarea exercițiului şi întrebările cuprinse în paragraful „Ce credeți voi?”.

Puneți elevii să citească paragraful „Procedurile pentru o şedință imaginară de judecată”. Distribuiți elevilor rolurile pe care le-ați scris pe tablă. Distribuiți fiecărui elev câte o copie a „Tabelului cu instrumentele intelectuale care pot fi folosite pentru problemele de dreptate procedurală” din Manualul elevului. Stabiliți timpul necesar elevilor pentru a evalua şi susține poziția în legătură cu problemele prezentate în acest caz, înainte ca şedința să înceapă.

C. Încheierea lecției

Cereți judecătorilor să prezinte clasei concluziile şi să explice motivele care au stat la baza deciziei lor. Scrieți pe tablă răspunsurile judecătorilor.

Cereți elevilor să evalueze decizia acestora pe baza scopurilor dreptății procedurale:

- A mărit decizia şansele de descoperire a informațiilor necesare pentru luarea unei decizii corecte?
- Au fost folosite relevanța şi corectitudinea informațiilor în luarea deciziei?
- Au fost protejate valori şi interese importante?
- Cât de importante au fost instrumentele intelectuale pentru evaluarea şi adoptarea unei poziții în această problemă?

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției". Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.

LECȚIA 15

AU FOST CORECTE PROCEDURILE FOLOSITE ÎN ACEASTĂ ŞEDINȚĂ?

DESFĂŞURAREA LECȚIEI

A. Introducere în problematica lecției

Întrebați elevii în legătură cu procedurile pe care ei le consideră utile în strângerea informațiilor şi în luarea deciziei în ceea ce priveşte disciplina şcolară.

Puneți elevii să citească „Obiectivele lecției" din Manualul elevului.

B. Exercițiu pentru stimularea gândirii critice
Evaluarea, luarea şi apărarea pozițiilor

În acest exercițiu clasa va participa la simularea unei şedințe a congresului. Scrieți pe tablă următoarele roluri:

- Comisia pentru Drepturile Civile
- Registratorii
- Uniunea Registratorilor
- Membri ai Congresului.

Puneți elevii să citească exercițiul pentru stimularea gândirii critice.

Cereți apoi elevilor să citească paragraful „Comisia pentru Drepturi Civile" şi să descrie atribuțiile acestei comisii.

Revedeți cu elevii instrucțiunile pentru completarea exercițiului şi treceți în revistă întrebările cuprinse în paragraful „Ce credeți voi?".

De asemenea, puneți elevii să citească paragraful „Procedurile pentru o şedință a Congresului". Revedeți împreună cu clasa rolurile şi procedurile pentru participarea la această activitate. Distribuiți elevilor rolurile pe care le-ați scris pe tablă. Distribuiți fiecărui elev câte o copie a „Tabelului cu instrumentele intelectuale care pot fi folosite pentru problemele de dreptate procedurală" din Manualul elevului. Stabiliți timpul necesar elevilor pentru a evalua şi susține poziția lor în legătură cu problemele prezentate în acest caz, înainte ca şedința să înceapă.

C. Încheierea lecției

După ce activitatea s-a încheiat, cereți membrilor Congresului să prezinte clasei, decizia lor şi să explice motivele care au stat la baza acesteia.

Scrieți răspunsurile lor pe tablă.

Cereți clasei să evalueze decizia ținând cont de scopurile dreptății procedurale:

- În ce măsură au fost instrumentele intelectuale necesare în evaluarea şi adoptarea unei poziții în acest caz?
- A sporit decizia şansele de a fi descoperite informațiile necesare pentru adoptarea unei decizii corecte?
- Au stat adevărul şi corectitudinea informațiilor la baza luării deciziilor?
- Au fost protejate valorile şi interesele importante?

Cereți elevilor să recitească „Obiectivele lecției”. Cereți elevilor să aprecieze măsura în care au realizat obiectivele lecției.